Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

46-йил чиқиши
№ 156 (12.810).
7 ИЮЛЬ 1964 ЙИЛ
СЕШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

Газетанинг бу сонида: Юқоричирчиқлик комбайнчи Олим Ниёзовнинг чақириғи ❊ *Ўзбекистон «Билим» жамияти правлениесининг пленуми* ❊ Республика ижодий ташкилотларининг анжумани ❊ **Экин майдонларини кенгайтиришнинг катта имкониятлари** ❊ Мўл-кўл ем-хашак жамғараётганлар ❊ Бухоролик илғор сувчи Қудрат Шариповнинг иш тажрибасидан ❊ **Пўлат қанотли лочинлар** ❊ ***«Ништар» саломи*** ❊ **Дунё харитаси олдида.**

МОСКВА

РАСМИЙ ХАБАРЛАР

ТУРКМАНИСТОН БИНОКОРЛАРИ ВА НЕФТЧИЛАРИНИНГ КАТТА ҒАЛАБАСИ

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети Туркманистон бинокорларини ва нефтчиларини катта меҳнат ғалабаси билан — Красноводск нефтни қайта ишлаш заводида нефтни бошланғич қайта ишлаш установкалари комплексини ва битум установкасини, Қўтиртепа — Билак—Красноводск магистрал газ қувурини ва Челекен қурум заводини қуриб битказганликлари ва ишга туширганликлари билан самимий қутладилар.

Бу объектлар ишга туширилганлиги, дейилади КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг табрикномасида, республиканинг табиий ер ости бойликларидан — нефть ва ўзи чиқиб ётган газдан тағин ҳам тўлиқ фойдаланишга, нефть-химия саноати учун нефть маҳсулотлари ва хом ашё ишлаб чиқаришни анча кўпайтиришга имконият беради.

Янги объектлар ишга туширилганлигининг катта халқ хўжалик аҳамияти бор. Туркманистон ССРда нефтни қайта ишлаш ва нефть маҳсулотларини қайта ишлаб чиқариш бир ярим баравар, ўзи чиқиб ётган нефть гази чиқаришни кўпайтириш ва ундан фойдаланиш тўрт баравар ортади. (ТАСС).

САМИМИЙ ТАБРИК

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев Малави бош министри Хестингс Бандага табрик телеграммаси юбориб, мамлакат мустақиллиги эълон қилинганлиги муносабати билан уни чин юракдан қутлади.

Янги мустақил давлат Малави туғилганлиги, деб ёзади Н. С. Хрушчев, мамлакатингиз эрксевар халқининг, Африкадаги халқларнинг ва жаҳондаги барча прогрессив кучларнинг катта ғалабасидир.

Н. С. Хрушчевнинг табрикномасида бундай дейилади: Совет ҳукумати Малавини мустақил ва суверен давлат деб таниганлигини билдиради ҳамда у билан дипломатик муносабатлар ўрнатишга ва дипломатик вакилликларни айирбошлашга ўзининг тайёр эканлигини изҳор қилади.

Совет ҳукуматининг бошлиғи Африка қитъасида ва бутун ер юзида мустамлакачиларга қул бўлган битта ҳам халқ қолмайдиган кун яқинлашиб қолди, деб чуқур ишонч билдиради. (ТАСС).

Н. С. ХРУШЧЕВ РАДИО ВА ТЕЛЕВИДЕНИЕ ОРҚАЛИ НУТҚ СЎЗЛАЙДИ

ЎРТОҚ Н. С. ХРУШЧЕВ ДАНИЯ, ШВЕЦИЯ ВА НОРВЕГИЯГА ҚИЛГАН ВИЗИТИ ТЎҒРИСИДА 7 ИЮЛДА МОСКВА ВАҚТИ БИЛАН СОАТ 17-30 МИНУТДА РАДИО ВА ТЕЛЕВИДЕНИЕ ОРҚАЛИ НУТҚ СЎЗЛАЙДИ.

РУМИНИЯ ИШЧИ ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ДЕЛЕГАЦИЯСИ МОСКВАГА КЕЛДИ

Руминия Ишчи партияси Марказий Комитетининг делегацияси 6 июлда дўстлик визити билан Москвага келди. Делегация составида Руминия ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари Ион Георге Маурер, Эмиль Боднэраш, Руминия Ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидатлар Леонте Рэуту ва Александру Берлэдянулар бор.

Суратда Юқори Чирчиқ бошқармасидаги «Коммуна» колхозида ўрим пайти.

ЎРТОҚ Н. С. ХРУШЧЕВ МОСКВАГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 6 июлда Москвага қайтиб келди. Совет ҳукуматининг бошлиғи расмий визит билан Скандинавия мамлакатлари — Дания, Швеция ва Норвегияда бўлди.

Белоруссия вокзалида ўртоқ Н. С. Хрушчевни КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзолари, давлат арбоблари, меҳнаткашларнинг жуда кўп вакиллари самимий табриклаб кутиб олдилар. (ТАСС).

ДЎСТЛИК САФАРИ ТУГАЛЛАНДИ

СССР Олий Совети делегацияси 6 июлда Индонезия сафаридан Москвага қайтиб келди. СССР Олий Совети Миллатлар Советининг депутати, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. И. Микоян делегацияга бошчилик қилди.

Совет парламентининг аъзолари Мувaққат халқ консультатив конгресси ва Ўзаро ҳамкорлик халқ вакиллари кенгашининг таклифига биноан, ўн кун мобайнида дўстона жавоб визити билан Индонезияда бўлди.

А. И. Микоян бошлиқ СССР Олий Совети делегацияси Индонезияга бориш йўлида Ҳиндистон ҳукумати ва бош министр Лал Баҳодир Шастрининг таклифига биноан, Ҳиндистонда икки кун меҳмон бўлиб турди. СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. И. Микоян Индонезиядан ўз Ватанига қайтишда Бирма ва Афғонистонда бўлди. А. И. Микоян ана шу ҳар иккала мамлакатнинг давлат арбоблари билан учрашди ва суҳбатлашди. (ТАСС).

ҒАЛЛАМИЗНИ ТЕЗ ЎРИБ ОЛАЙЛИК

ҒАЛЛАМИЗ ғарқ пишди. Шу яқин йиллар ичида бунақанги мўл ҳосил етиштирилган эмас, деса бўлади. Бошоқлар чунонам тўқ, сердон ва салмоқдор бўлдики, кўриб кишининг кўзи қувонади.

Биз лалмикорликда — тоғ ёнбағирларида деҳқончилик қиламиз. Бу ерларда ҳаво анча салқин бўлади. Шунинг учун ғалламиз бир оз кечикиб етилади. Бу йил бирдан кунлар исиб кетиб, бошоқлар бир текис қизариб қолди. Бундан бир неча кун илгари буғдой ўримига киришдик.

Ўрим-йиғим кун санайди, соат санайди. Ғаллани тезроқ йиғиштириб олмасанг, қуёш роса қиздирганда бошоқлари ковжираб тўкилиб кетиши мумкин. Биз буни ҳисобга олдик ва 1000 гектарлик буғдойзорга бир йўла 6 та комбайн солдик. Улар бирбиридан яхши ишлаяпти.

Биз комбайнлар ишини қандай уюштирганмиз? Мен ўз тажрибаларим асосида бу ҳақда қисқача гапириб ўтмоқчиман.

Ўн икки йилдан бери комбайн ҳайдайман. Бу йил менга бириктириб қўйилган комбайнда укам Илёс билан бирга ишлаяпман. У менга кўмаклашади. Биз ҳар эрта тонгда туриб, комбайннинг зарур қисмларини кўздан кечириб, кун чиқмасдан ўримга тушамиз. Буғдойзорларимиз яхлит-яхлит карталардан иборат бўлиб, бир-бирига туташиб кетган. Комбайннинг ғаллазор денгизида бемалол сузиб юриши учун жуда қулай. Кўп ҳолларда буғдойзорнинг у бошидан-бу бошига чиққунимизча бункер тўрт-беш марта лиқ тўлади. Бункерга эса 1100-1200 килограмм дон сиғади. Бир марта бориб-келишда бункер беш марта тўлса, бу—ўрта ҳисобда 5500 килограмм дон тайёр degani-да! Буёғини ҳисоблаб кўраверинг!

Кун кўтарилганга қадар ҳадеб ўриб, анча донни чош қилиб қўямиз. Соат ўнларга бориб ака-ука навбати билан нонушта қиламиз. Шунда ҳам комбайнни тўхтатиб қўймаймиз. Шундай қилиб, қуёш тепага келганга қадар, яъни соат иккиларгача ўрамиз. Сўнгра овқатланиб, дам оламиз. Бунга бир соат, узоғи билан бир соат-у, йигирма минут вақт ажратганмиз.

Тушки овқатдан кейин яна ўримга киришамиз. Вақтнинг қадр-қимматига етиб меҳнат қиламиз. Ҳозир бир кучга икки-уч куч қўшиб ишласак, ўрим-йиғим кампанияси тамом бўлгач, маромида дам олишимизни ҳис этиб, кунни-кунга, тунни-тунга улаяпмиз. Менингча, ҳар бир асл ғаллакор шундай қилиши керак.

Бир кунлик ишимизга якун ясагач, биз комбайнни бир карра кўздан кечирамиз. Молотилкани текшириб кўрамиз, латта билан тозалаб артамиз. Моторни тозалаб, мойлаймиз. Болт ва гайкаларни маҳкамлаймиз. Хуллас, комбайн қисмларининг эртаги кунги ишга бекам-кўст тайёр бўлишини таъминлаймиз.

Бу ишларга бир соат вақтимиз сарф бўлади. Машинани ҳам бамисоли тирик жон десангиз бўлаверади. Ўз вақтида артиб, мойлаб, заправка қилиб турмасангиз, қисмларига меҳр кўзи билан қарамасангиз, у сиз кутган даражада унум бермайди.

Биз шунинг учун яхши кўрсаткичларга эришяпмиз. Кунда 13-14 гектар ердаги буғдойни нобуд қилмасдан ўриб-янчиб оляпмиз ва хирмонга 170-200 центнерга етказиб дон тўкмоқдамиз. Бир комбайн билан шунча ернинг ғалласини сифатли ўриш бизнинг шароитимизда дуруст кўрсаткич ҳисобланади.

Колхозимизда комбайнчилар меҳнатига янгича тартибда ҳақ тўланмоқда. Масалан, бир комбайн билан кунда 10 центнер миқдорида дон ўриб топширсак 1,5 сўм, 14 центнер топширганимизда эса — 2 сўмдан ҳақ оламиз. Бунинг яна бошқа томони ҳам бор. Бригадамиз бўйича бу йил 1500 тонна дон етиштирилиши керак. Агар биз 1600 тонна дон етиштирсак, шундан 50 тоннасини, ёки 1700 тонна топширсак, 150 тоннасини бригада аъзолари ўртасида бўлиб оламиз.

Меҳнатга ҳақ тўлашнинг бу усули иш унумининг ошиши билан бир қаторда, сифатининг яхшиланишига ҳам ижобий таъсир кўрсатаётир. Илёс билан иккаламиз ҳар куни ўриб топширилган дон ҳисобига 24-28 сўм ҳақ оляпмиз. Бизда қанча кўп дон ўрган киши шунча кўп ҳақ олади.

Бригадамиз бу йил лалмикорликда 1000 гектар ерга буғдой, 300 гектарга арпа эккан эди. Арпани тўла-тўкис йиғиштириб олдик. Планни икки баравардан ҳам ошириб адо этдик. Шу кеча-кундузда буғдой ўрими қизғин давом этмоқда. Гектаридан 13-14 центнердан дон оляпмиз. Бу ўтган йилдагига қараганда 5-6 центнер кўпдир. Мен укам билан 400 гектар ердаги буғдойни нобуд қилмай ўриб-янчиб бермоқчиман. Ҳозиргача мажбуриятимизнинг тенг ярмини бажариб қўйдик. Қолган қисмини ҳам узоғи билан ўн кунда бажаришга сўз бердик. Бунинг учун комбайннинг иш унумини янада кўтарамиз, ҳозирги қимматли дақиқалардан оқилона фойдаланамиз.

Бу йил Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли қирқ йиллигини нишонлар эканмиз, биз комбайнчилар ҳам шу улуғ айёмга муносиб совға тайёрлаш мақсадида ҳормай-толмай меҳнат қиламиз. Биз топширган хирмон-хирмон дон эл дастурхонига файз-барака киритсин деймиз.

Олим НИЕЗОВ,

Юқори Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Коммуна» колхозининг комбайнчиси.

Суратда: Олим Ниёзов.

А. Тўраев фотолари.

РОМИТАНЛИКЛАР МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

Ромитан ишлаб чиқариш бошқармасидаги колхоз ва совхозлар Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли қирқ йиллигига жуда яхши совға тайёрладилар. Давлатга гўшт сотиш ва топшириш ярим йиллик плани бир ярим баравар ошириб бажарилди. Ромитанликлардан 1.412 тонна гўшт қабул қилинди.

Чорвачилик маҳсулотларининг бошқа турлари бўйича ярим йиллик топшириқлар ҳам ортиғи билан бажарилди. Фермаларнинг меҳнаткашлари қабул пунктларига 2.295 тонна сут ва 358 тонна юқори навли жун топширдилар. (ЎзТАГ).

МЎЛ-КЎЛ СУТ

Каттақўрғон бошқармасидаги «Зарафшон» совхозининг ўртоқ Оғали Жабборов бошлиқ сут-товар фермаси коллективи давлатга сут сотиш ярим йиллик планини муддатидан анча илгари ошириб бажарди. Ферма чорвадорлари ҳозир ҳам кунда 9-10 центнер сут соғиб олмоқдалар.

Ферма коллективи давлатга сут сотиш йиллик планини республикамизнинг 40 йиллик юбилейи кунигача бажариш учун ғайрат ва шижоат кўрсатиб меҳнат қиляпти.

М. РАСУЛЕВ.

ЭЛ ДАСТУРХОНИГА

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОБЛАСТЛАРИДА ГЎШТ, СУТ, ТУХУМ, ҚОРАКЎЛ ТЕРИ ВА ПИЛЛА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1964 ЙИЛ 1 ИЮЛГА БЎЛГАН

МАЪЛУМОТ

(Ярим йиллик планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — мол ва парранда гўшти (тирик вазнда), учинчи стун — сут, тўртинчи стун — тухум, бешинчи стун — қоракўл тери, олтинчи стун — пилла.

Тошкент	104,5	102,9	99,6	—	106,3
Сирдарё	113,1	110,9	106,1	112,8	107,1
Фарғона	97,4	92,4	114,4	—	96,8
Андижон	94,6	91,2	123,4	—	100,1
Самарқанд	126,4	98,8	121,3	102,4	98,8
Бухоро	189,9	101,3	102,7	100,3	96,3
Қашқадарё	112,1	113,2	123,5	113,7	107,3
Сурхондарё	106,2	109,2	83,5	106,0	94,3
Хоразм	106,6	120,2	120,3	104,1	105,0
Қорақалпоғистон АССР	101,9	80,1	101,4	111,6	104,9
Ўзбекистон ССРда	112,0	100,5	110,5	105,6	100,1

Эслатма: Қоракўл тери ва пилла тайёрлаш йиллик планга нисбатан олинган.

Ғалла ФРОНТИДА

Ўзбекистон ССР областларида дон тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1964 йил 6 июлга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Мажбуриятга нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	Мавсумда	Бир кунда
Сирдарё	53,6	4,6
Қашқадарё	52,5	3,3
Андижон	44,6	2,5
Сурхондарё	39,5	2,3
Фарғона	38,7	1,4
Бухоро	27,6	1,0
Тошкент	23,5	2,0
Самарқанд	17,7	2,4

ЖАЗОИР ХАЛҚИГА

Н. С. Хрушчев ва Л. И. Брежнев ўртоқлар байрам — Мустақиллик куни ва Миллий озодлик фронти партияси куни муносабати билан КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва бутун совет халқи номидан қардош Жазоир халқини самимий қутладилар.

Жазоир президенти ва Миллий озодлик фронти партиясининг бош секретари Аҳмад бин Беллага йўлланган табрикномада бундай дейилади: мустақил Жазоир давлати ташкил топган икки йил мобайнида республика меҳнаткашлари Миллий озодлик фронти партиясининг раҳбарлигида уруш натижасида вайрон бўлган хўжаликни тиклаш ва ривожлантириш, мамлакатнинг сиёсий ва иқтисодий мустақиллигини мустаҳкамлаш, ўз ҳаётини янги, социалистик асосда қайта қуриш ишида анчагина муваффақиятларга эришдилар. Мамлакатларимиз ва партияларимиз ўртасидаги дўстлик ва қардошларча ҳамкорлик муносабатлари бундан буён ҳам муваффақиятли ривожлана беради, деб ишонч билдирамиз, дейилади табрикномада.

Н. С. Хрушчев ва Л. И. Брежнев ўртоқлар ўртоқ Аҳмад бин Беллага, бутун қаҳрамон Жазоир халқига, Жазоир ҳукуматига ва Миллий озодлик фронти партиясига Жазоирда социалистик жамият қуриш программасини амалга ошириш учун курашда янги катта муваффақиятлар тилайдилар. (ТАСС).

БИЛИМ НУРИ — ХАЛҚҚА

Ўзбекистон совет интеллигенциясининг оммавий ташкилоти бўлган, ҳозирги вақтда ўз сафида қирқ мингга яқин аъзони тўплаган «Билим» жамиятининг аъзолари бу жамият правлениесининг навбатдаги пленумига қатнашмоқ учун республиканинг ҳамма томонларидан Тошкентга келишди. Улар Бутуниттифоқ «Билим» жамиятининг яқинда бўлиб ўтган IV съезди ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XIII пленуми қарорлари асосида ўзларининг яқин келгусида бажаришлари лозим бўлган вазифаларини белгилаб олмоқ учун бу анжуманга тўпланишди.

Пленум қатнашчилари жамият правлениесининг раиси, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг вице-президенти И. М. Мўминовнинг докладини муҳокама қилиб, республика меҳнаткашларида билимга интилиш тўхтовсиз ўсиб бораётганлигини мамнуният билан қайд этдилар. Янги кишини тарбиялашда партиянинг содиқ ёрдамчиси бўлган жамиятнинг роли анча ошди.

Пленум қатнашчилари фан муваффақиятларини ва қишлоқ хўжалигидаги илғор тажрибаларни пропаганда қилиш анча жонланганлигини кўрсатиб ўтдилар. Республикада шу темаларда ҳар куни 200-250 лекция ўқилмоқда. Колхозлар ва совхозларда 1200 тадан кўпроқ агротехника мактаблари ташкил этилди. Қишлоқларда ўтказилаётган иқтисодий анализ кечалари меҳнаткашларга жуда манзур бўлиб қолди.

Музокарада сўзга чиққанлар илғор ишлаб чиқариш тажрибаларини пропаганда қилишнинг актив формаларини бутун чоралар билан кучайтириш масаласини қўйдилар. Бу ҳақда Янгийўл ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Ленинизм» колхозининг раиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Ортиқов гапириб ўтди. Шу билан бирга у, олимлар ва мутахассислар колхозларга ва совхозларга мунтазам равишда бориб туришлари лозимлигини, шаҳар билан қишлоқнинг бу алоқаларини мустаҳкамлаш КПСС Марказий Комитети февраль Пленумининг қишлоқ хўжалигини интенсивлаш тўғрисидаги қарорларини бажаришда катта муваффақиятлар қозонишнинг гарови эканлигини таъкидлади.

Илмий-техникавий билимларни ва саноатдаги илғор тажрибаларни ёйиш тўғрисида пленумда кўп гапирилди. Кибернетикага бағишлаб жамият томонидан ўтказилган семинарни пленум қатнашчилари маъқулладилар. Сўзга чиққан нотиқлар Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ҳисоблаш марказининг илмий ходимларидан бир группаси Самарқандга, Бекободга, Фарғонага, Қўқонга коллектив бўлиб бориб, ҳисоблаш машиналаридан фойдаланиш тўғрисида саноат корхоналарида гапириб берганликлари катта фойда келтирганлигини айтишди.

Андижон машинасозлик заводидаги коммунистик меҳнат бригадасининг раҳбари, СССР Олий Советининг депутати К. Мўминов саноат, транспорт ва қурилиш новаторларининг тажрибасини ёйиш ишларини кучайтириш муҳимлигига пленум қатнашчиларининг эътиборини жалб қилди. Жамият аъзоларининг фабрика-заводлардаги группалари, деди у, бу ишни бажаришда катта роль ўйнашлари лозим. Андижон машинасозлик заводида мана шундай филиалнинг корхона илғорларидан иборат 35 хил группаси бор. Уларнинг ҳар қайсиси йил бошидан бери ўрта ҳисобда учтадан лекция ўқиди. Бу группа ишлаб чиқариш-иқтисодий конференция ўтказиб туради.

Қарши педагогика институтининг ректори, профессор С. Шодмоновнинг айтган гаплари ҳаммани қизиқтирди. У, жамиятнинг Қашқадарё область ташкилотига бошчилик қилмоқда. Нотиқ икки мингга яқин аъзоси бўлган бу ташкилотнинг қилаётган ишларини айтиб берди. Жамият аъзолари ўзларининг лекциялари ва суҳбатларида Қарши даштини ўзлаштириш проблемаларини тушунтириб бермоқдалар.

Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг қарорларини меҳнаткашларга тушунтириш, марксизм-ленинизм таълимотини кенг пропаганда қилиш соҳасида хилма-хил иш олиб боришни жамият ва унинг бўлимлари ўзларига асосий вазифа қилиб олдилар. Партия XXII съездининг ва КПСС Марказий Комитети Пленумларининг материалларини тушунтиришга бағишланиб, республика шаҳарлари ва қишлоқларида икки юз мингдан кўпроқ лекция ўқилди. Олимлар ва пропагандистларнинг КПСС тарихи, фалсафа, сиёсий иқтисод, ҳозирги халқаро аҳвол тўғрисида ўтказаётган суҳбатлари ва лекциялари кўпайтирилди. Интернационал тарбиянинг, илмий атеистик пропаганданинг хилма-хил формаларидан фойдаланилмоқда.

Жамиятнинг Хоразм область бўлими правлениесининг раиси, тарих фанлари кандидати Я. Ражабов диний урф-одатлар ва хаёитларнинг зарарини диндорларга тушунтириш соҳасида тўхтовсиз иш олиб борилаётганлигини гапириб берди.

Турли билим тармоқларини ўз ичига олган халқ университетлари билимларни меҳнаткашлар орасига ёйишнинг ажойиб, яхши ва самарали формаси бўлиб қолди. Янгийўл қишлоқ хўжалик билимларининг жамоатчилик университети фан-техника ва илғор тажриба муваффақиятларини қандай пропаганда қилаётганлигини шу университет ректори, техника фанлари кандидати М. Аҳмаджонов гапириб берди.

Пленум ижтимоий-сиёсий ва илмий билимларни пропаганда қилишнинг кенг планини белгилаб берди. (ЎзТАГ).

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДАН

СССР Министрлар Совети атоқли совет шоири, Ленин мукофоти лауреати Самуил Яковлевич **Маршак** узоқ давом этган оғир касалликдан кейин 1964 йил 4 июлда вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдиради.

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ.

Суратда: илғор слесарь А. Иброҳимов. Тошкент тепловоз-вагон ремонт заводининг бу ёш ишчиси республика юбилейи шарафига олган мажбуриятларини муваффақиятли адо этаётир.

И. Глауберзон фотоси.

ПАРТИЯ КОМИТЕТЛАРИ ЛЕКТОРЛАРИНИНГ СЕМИНАРИ

Партия комитетлари штатли ва штатсиз лекторларининг Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил топганлигининг 40 йиллигига бағишланган республика семинари Тошкентда уч кун давом этди.

Таниқли олимлар, шунингдек бир қанча республика ташкилотлари ва муассасаларининг раҳбарлари семинар қатнашчилари учун лекция ўқидилар. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. О. Азимов ўз лекциясини республикада фан ва маданиятнинг равнақ топишига бағишлади. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институтининг директори, тарих фанлари доктори М. Ғ. Ваҳобов «Ўзбекистон Коммунистик партиясининг 40 йиллиги» тўғрисида лекция ўқиди, Ўзбекистон ССР Госплани раисининг ўринбосари И. И. Бурлаченко 40 йил ичида Ўзбекистон саноатининг ривожланиши ва унинг бундан буёнги истиқболлари тўғрисида гапириб берди.

Республика қишлоқ хўжалигининг 40 йил ичидаги тараққиёти, аҳоли моддий фаровонлигининг ўсиши масалаларига бир неча машғулот ажратилди. Ўзбекистоннинг халқаро алоқаларини ривожлантириш тўғрисида, идеология ишида атеистик пропаганданинг роли ҳақида, Ўзбекистон адабиётининг равнақи тўғрисида лекциялар ўқилди.

Семинарда СоюзНИХИ директори Н. М. Маннонов, Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрининг биринчи ўринбосари П. М. Тимофеев, Ўзбекистон ССР Госплани бўлимининг бошлиғи П. Е. Володин, чет эллар билан дўстлик ва маданий алоқа Ўзбекистон жамияти президиумининг раиси Х. С. Шукурова, Тошкент политехника институти фалсафа кафедрасининг мудири А. О. Ортиқов, Ўзбекистон ССР Ёзувчилар союзининг секретари Ҳамид Ғулом доклад ва лекция ўқидилар.

Бутуниттифоқ «Билим» жамияти халқаро алоқа бўлимининг мудири М. А. Монусов халқаро аҳвол тўғрисида лекция ўқиди.

(ЎзТАГ).

ХАЛҚНИНГ УЛУҒВОР ИШЛАРИНИ ТАРАННУМ ҚИЛАЙЛИК

ЎЗБЕКИСТОН ИЖОДИЙ ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ ҚЎШМА ПЛЕНУМИ

Партия ва ҳукумат раҳбарларининг адабиёт ва санъат арбоблари билан ўтказган унутилмас учрашувларига, КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленумига унча кўп бўлгани йўқ — бир йилдан сал ошиқроқ вақт ўтди. Ана шу учрашувлар ва партиянинг идеология масалаларига доир қарорлари бадиий ижодкорликнинг ривожига қандай баракали таъсир ўтказганлигини, камчиликлар ҳақидаги партиявий принципиал танқид нақадар катта роль ўйнаганини ўтган давр яққол кўрсатиб турибди. Совет Иттифоқидаги адабиёт ва санъатнинг ҳамма арбоблари партиянинг фикрларини, унинг санъаткор интеллигенцияга қилган даъватларини дилларига маҳкам жо этиб олдилар.

КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг бир йиллигига ҳамда республика ижодий ташкилотларининг Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 40 йиллигини муносиб кутиб олиш соҳасидаги вазифаларига бағишлаб 3 июлда Тошкентда Ўзбекистон ёзувчилар, композиторлар, рассомлар, архитекторлар, кинематография ходимлари союзлари ва театр жамиятининг қўшма пленуми ўтказилди.

КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретарь Ш. Р. Рашидов пленумни очиб, республикада адабиёт ва санъат юксалиб бораётганлигини айтди. Ўзбекистондаги ёзувчилар, рассомлар, архитекторлар, композиторлар, кино ва театр ходимлари — совет санъаткор интеллигенциянинг жанговар отрядларидан биридир. Сўнгги вақтларда улар кўпгина яхши асарлар яратишди.

Лекин шундай бўлса ҳам, адабиёт ва санъат арбоблари халқдан қарздор бўлиб қоляпти. Босилаётган асарларнинг сони билан сифати ўртасида ҳали ҳам сезиларли фарқ бор. Бадиий ижодкорликда примитивликка ва сийқаликка барҳам берилмаган.

Ҳаёт девкор қадамлар билан олдинга боряпти. У санъаткор интеллигенцияга нисбатан борган сайин юксак талаблар қўймоқда.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг юбилейи ўтказиладиган мана шу йил республикадаги ҳамма меҳнаткашлар учун айниқса масъулиятли йилдир. Адиблар, композиторлар, рассомлар, бутун ижодкор интеллигенция халқнинг улуғвор ишларини муносиб даражада тараннум қилмоқлари керак.

МЕҲНАТДАГИ ЖАСОРАТ — БАДИИЙ ИЖОДДА

Ўзбекистон адабиёти ўтган бир йил ичида янги жамият бунёдкорларининг меҳнатдаги жасоратини ва маънавий дунёсини бадиий жиҳатдан гавдалантиришда олға қараб яна бир катта қадам қўйди, деди Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари **К. Яшин.**

Ҳаёт бойлигини очиб берадиган, совет жамияти тараққиётининг туб проблемаларини ўртага қўядиган янги асарлар майдонга келди. Сўнгги вақтларда яратилган асарлар орасида даставвал Ойбекнинг «Болалик», Ш. Рашидовнинг «Қудратли тўлқин», И. Раҳимнинг «Тақдир», А. Мухторнинг «Давр менинг тақдиримда», М. Шевердиннинг «Чўл шарпалари», Ҳ. Ғуломнинг «Сенга интиламан», С. Абдулланинг «Муқимий», Мирмуҳсиннинг «Чиниқиш», А. Удаловнинг «Сабр косаси», Р. Галимовнинг «Булутлар қизармоқда», С. Аҳмаднинг «Уфқ», Шуҳратнинг «Олтин зангламайди», С. Азимовнинг «Оппоқ тонг қўшиғи», О. Ёқубовнинг «Бир фельетон қиссаси», Ҳ. Назирнинг «Сув гадоси — оқ падар денгизни бошлаб келди», Ў. Умарбековнинг «Севгим, севгилим», С. Зуннунованинг «Одамлар орасида» деган асарларини тилга олиш керак.

Шоирларнинг ҳаётдаги муҳим проблемаларга эътибори ошди. Ғафур Ғулом, Уйғун, Миртемир, Зулфия, М. Бобоев, А. Иванов, Р. Бобожон, Ҳ. Шарипов, Шукрулло, Ж. Жабборовларнинг янги шеърлари ва поэмалари бунинг далилидир.

Драматурглар бир қанча янги диққатга сазовор пьесаларни ёзиб беришди. И. Султоннинг «Номаълум киши», С. Азимовнинг «Қонли сароб», З. Фатхуллиннинг «Ернинг қони», Н. Сафаровнинг «Кимга тўй, кимга аза», М. Бобоевнинг «Гўзаллик истаб» пьесалари ана шулар жумласидандир.

М. Қўшчоновнинг «Ўзбек ёзувчиларининг маҳорати тўғрисида», О. Шарафиддиновнинг «Поэзия, давр, қалб», Л. Қаюмовнинг «Революция куйчиси», Г. Владимировнинг «Дўстлик байроғи», Ю. Карасевнинг «Ягона оилада» сингари адабиётшунослик ва танқидий асарлари нашр қилинди ва босмага тайёрланди.

Ўзбекистон адабиёти ҳам сон жиҳатидан, ҳам сифат жиҳатидан ривожланмоқда. Лекин шуни айтиб қўйиш зарурки, ёзувчиларимиз олижаноб, илҳомбахш меҳнат темасини ҳали кенг ва тўлиқ очиб бера олганларича йўқ.

Танқидчилик адабиётнинг бадиий, ғоявий савиясини ўстиришда, ёзувчилар маҳоратини оширишда катта аҳамиятга эга. Сўнгги 5-6 йил ичида танқидчиларимиз сафига истеъдодли ёшлар кириб келди. А. Қулжонов, И. Ғафуров, А. Рашидов, М. Алимов, Р. Иноғомов, А. Расулев, М. Нурматов ва бошқалар шулар жумласидандир. Лекин адабий танқидчилик сўнгги йилларда адабиётда юз берган катта сифат ўзгаришларини далил-исботлар билан, конкрет, ҳаққоний анализ қилиш ва кўрсатиб беришда баъзан орқада қолмоқда.

Ёзувчи **М. Шевердин** бундай дейди: Колхозда, корхонада ёки чўпонлар яйловида бўлган вақтингда халқ олдидаги масъулиятингни айниқса қаттиқ сеза бошлайсан. Ана шу ерлардаги одамлар ажойиб меҳнат қилишмоқда, улар фақат пахта, пилла, қоракўл тери учун курашиб қолмай, фақат машиналар ясаб қолмай, шу билан бирга ўз хулқ-атворларини қайта қуришяпти.

Яқинда мен Арабхона кишлоғида бўлдим. Шу қишлоққа бормаганимга 40 йил бўлган эди. Қишлоқ янтоқ босиб ётган даштга туташиб кетган эди. Ҳозир эса у ерда жуда катта суперфосфат заводини кўрдим. Завод инженерлари, техниклари, ишчилари, хуллас химия саноатининг мутахассислари шу қишлоқдан етишиб чиққан одамлар бўлиб, қирқ йил муқаддам ўз исмини ҳам ёза олмаган кишиларнинг фарзандларидир. Заводда Маданият саройи, касалхона, поликлиника, болалар боғчалари, мактаблар бор. Ана — асар ёзамиз десак тема.

Драматург **И. Султонов** ўз нутқини адабиётнинг партиявийлиги ва халқчиллиги масаласига бағишлади. Адабиёт ташкилот маъносида эмас, балки ғоявий йўналиш маъносида партиясиз бўла олмайди. Партия ёзувчилар халққа хизмат қилсинлар, деб уларни тўғри йўлдан бошлаб бормоқда.

Ёзувчиларимизнинг асарлари бадиий адабиёт талабларига мос бўлмоғи керак. Бинобарин, асарларга баҳо берганда фақат уларнинг ғоявий томонига, актуаллигига эътибор қилмасдан, бадиий қимматига ҳам эътибор бериш лозим. Лекин кўпинча мана шу катта ва масъулиятли ишнинг уддасидан чиқа олмайдиган одамлар бадиий асар ёзишга уринишмоқда.

Партиянинг зўр меҳрибонлиги ва оталарча ғамхўрлигидан илҳомланган совет ёзувчилари совет кишиларининг ҳаётини ва муддаоларини ҳаққоний равишда акс эттирувчи бирталай талантли асарлар яратишди,— дейди Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси **В. Зоҳидов.** — Биз шу билан фахрланамизки, Совет Ўзбекистонининг ёзувчилари ҳам ўзларининг қаламкаш биродарларидан кейинда қолмай, халққа салмоқли асарлар беришди. Ана шу асарларда ифода этилган чуқур психологизм, жанговар партиявий руҳ, инсонпарварлик ва интернационализм адабиётимизни бойитди.

Ўзбекистондаги танқидчилар ва адабиётшунослар сўнгги вақтларда яратган энг яхши асарларида ўзбек адабиётининг Октябрдан олдинги ва совет давридаги бой тарихини умумлаштиришга, етакчи ўзбек ёзувчиларининг ижодий йўлини, уларнинг маҳорати ва услубидаги хусусиятларни ўрганишга ҳаракат қилиб кўрдилар.

Биз шак-шубҳасиз ютуқларимиз тўғрисида гапирганимизда мавжуд камчиликларимизни ҳам айтмасдан ўта олмаймиз.

Илмий теранлик, назарий умумлашмалар, конкретлилик, юксак талабчанлик ва принципиаллик билан ёзилмаган бир қанча мақолалар ва тақризлар босилди.

Филология фанлари доктори **Л. Қаюмов** ўз нутқини адабиётни ва танқидчиликни ривожлантириш масалаларига бағишлади.

ДЎСТЛИК СИМФОНИЯСИ

КПСС Марказий Комитетининг ажойиб июнь Пленумидан кейин ўтган бир йил Ўзбекистон композиторларига ижод соҳасида қандай самаралар келтирди?

Ўтган бир йилда кўпгина муваффақиятларга эришилди, деди ўз нутқида Ўзбекистон Композиторлар союзининг раиси **С. Бобоев.** Б. Зейдманнинг симфоник оркестр учун зўр маҳорат билан ёзиб берган концерти, В. Мейеннинг оркестр жўрлигида кларнет учун ёзган концерти, С. Вареласнинг симфоник поэмаси шулар жумласидандир. Йирик формадаги асарлар — Ф. Назаровнинг оркестр жўрлигида фортепьяно учун ёзган концерти ва Г. Мушелнинг 6-концерти ёш музикачилар ижросида жаранглади. Ёшларимизнинг асарлари тобора тез-тез ва салобатли садо бермоқда.

Ўзбекистон композиторлари камера музикаси жанрида ҳам янги мароқли асарлар билан тингловчиларни хурсанд қилишди. И. Акбаров, Б. Зейдман ва Б. Гиенконинг торли асбоблар учун яратган учта янги квартетини, А. Малаховнинг квартет учун қайта ишлаб берган халқ куйларини, Г. Мушелнинг иккита фортепьяно учун ёзган «Самарқанд сюитаси»ни, унинг Зулфия шеърларига басталаган олтита романсини, Ю. Николаевнинг виолончель учун ёзган сонатасини кўрсатиб ўтиш мумкин.

Ўзбек халқ чолғу асбоблари оркестрининг репертуари ҳам янги асарлар билан тўлдирилди. Композитор И. Ҳамраев оркестрга концерт, А. Берлин «Ҳосил байрами» деган увертюра, Б. Гиенко «Тоғли Бадахшон темалари асосида фантазия» ёзиб беришди.

Композиторлар ўтган йили яратган ва ҳозир республика билан Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллигига тайёрлаётган турли жанрлардаги асарларнинг кўпчилиги замонавий темададир.

С. Бобоев радио, телевидение, театрлар, республикадаги бадиий коллективлар Ўзбекистондаги ҳозирги замон композиторларининг асарларини яхши пропаганда қилмаяптилар, деди.

Ўтган йил — катта учрашувлар ўтказилган, дўстликнинг улуғвор симфонияси республикадаги театрлар ва маданият саройларининг гумбазлари остида жаранглаб садо берган йил бўлди.

Бўлиб ўтган Рус адабиёти ва санъати декадаси, «Тошкент баҳори» фестивали чинакам байрамга айланиб кетди. Бу маросимларда ажойиб композиторлардан Д. Шостакович, Д. Кабалевский, А. Хачатурян, Т. Хренниковларнинг ҳамда асарлари ижро этилган бошқа авторларнинг қатнашганлиги кишини тўлқинлантирувчи шоду хуррамлик вазиятига илҳомбахш этиб турди. Чинакам санъат эса фақат шу билан тирикдир. Асарларимизни биргаликда эшитиб, муҳокама қилганлигимиз катта фойда келтирди.

Энг қимматли томони шу бўлдики, фестиваллардан кейин совет музикасини кун сайин тарғиб қилиб туриш формалари кенгайди. Совет музикаси фақат концерт залларидагина эмас, балки ишчилар ва колхозчиларнинг маданият уйларида, завод ва фабрикаларнинг цехларида, студентларнинг клубларида ҳам кундан-кунга тобора иштиёқ билан тингланадиган бўлиб бормоқда.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси санъатшунослик институтининг директори **Ф. Кароматов** ўз нутқини музика санъатини пропаганда қилиш ва музика кадрларини тарбиялаш масалаларига бағишлади. У, консерваторияда, Ўзбекистоннинг музика мактаблари ва билим юртларида кадрлар тайёрлаш учун асос қилиб олинган программаларни қайта қараб чиқишни таклиф қилди.

САҲНАДА ЗАМОНДОШИМИЗ

Ўзбекистон Театр жамияти ўтган йили ўзининг асосий ишини Ўзбекистонда санъатни янада ривожлантиришга, ўзбек театр маданияти ва бутун совет театри ютуқларини кенг пропаганда қилишга қаратди, — деди ана шу жамият правлениесининг аъзоси **А. Рибник.**

Республика театрлари репертуар танлашга, асарларнинг ғоявий-бадиий мазмунига ва чиқарилаётган спектаклларнинг сифатига анча талабчанлик билан қарайдиган бўлиб қолди. Жамоат кўриклари, томошабинларнинг конференцияларини ўтказиб туриш турмушга сингиб, традицияга айланди. 40 дан ортиқ янги спектакль кўрик ва муҳокамадан ўтказилди. Ҳамза номли ва Муқимий номли театрларнинг Москва, Куйбишевдаги гастроллари якунлари муҳокама қилинди. Андижон, Самарқанд, Фарғона ва Хоразмдаги ўзбек театрларининг Тошкентда кўрсатган гастроль томошалари батафсил муҳокамадан ўтказилди.

Республикадаги ижодий союзларнинг қўшма пленуми санъатнинг янада ривожланиши, ундаги ҳар хил турларнинг бир-бирига таъсир кўрсатиши ва ҳамжиҳат бўлиши учун ниҳоятда катта аҳамиятга эга. Спектакль эса санъатдаги бир турнинг иккинчи турга кўрсатаётган таъсирини ўрганиш учун ўзига хос лаборатория ҳисобланади.

Ўзбекистон санъати — модернизмнинг иллатли таъсирларидан ҳоли бўлган соғлом санъатдир. Лекин натурализм, мазмунан сийқалик, саёзлик кўринишларига қарши кескин кураш очмоқ керак. Бусиз замондошларимизнинг қаҳрамонона характерларини яратишдек энг муҳим вазифани ҳал қилиб бўлмайди. Адабиёт ва санъатдаги ҳамма жанрлар бир-бирини янада бойитмоғи учун ижодий мунозаралар, муҳокамалар, учрашувлар, суҳбатлар ўтказиб туриш, бадиий виставкаларга бориш, музика асарларини тинглаш керак, санъат соҳасидаги ҳамма ходимлар янги спектакллар ва фильмларни, виставкаларни кўриб туришлари зарур. Ижодий союзлар Ўзбекистон адиблари ва санъат ходимлари уйи ташкил этиш тўғрисидаги ташаббусни қўллаб-қувватлашлари лозим.

Ўзбекистон ССР маданият министри **З. Р. Раҳимбобоева** таъкидлаб айтдики, партия ва ҳукумат раҳбарларининг адабиёт ва санъат арбоблари билан учрашувидан кейин ўтган давр республика ва Ўзбекистон Компартияси юбилейига актив тайёргарлик кўрилаётган пайтга тўғри келиб қолди. Театрларнинг репертуари асосан замонавий темадаги янги асарлар билан бойиди. Ўзбекистон театрларининг саҳнасида ўйналаётган 300 та спектаклдан 180 таси замондошларимизга бағишланган. Қардош республикаларнинг драматургияси томошабинлар орасида катта муваффақият қозонмоқда. Ўтган бир йилда Ҳамза номли ўзбек Давлат академик театрининг фаолияти самарали бўлди. Шу йил кузида Алишер Навоий номли опера театри 15 кунга Москвага гастролга боради.

Июль ойининг ўрталарида республиканинг етакчи артистларидан 250 киши Ўзбекистон шаҳар ва қишлоқларида томошалар кўрсатади. Иккита йирик театр — Самарқандда опера ва Жиззахда музикали драма театри республика юбилейигача ишга туширилади. Йил охиригача республика пойтахтида яна бир театр — Ленин комсомоли номли театр очилади.

Халқ театрларининг ишига ғоят жиддий эътибор бериш зарур. Ҳозир республикада 29 та халқ театри бор. Улар сон жиҳатдан профессионал театрларга нисбатан анча кўп. Бундан ташқари, учта халқ филармонияси, бешта халқ ансамбли ишлаб турибди. Ана шуларнинг ҳаммасига яхши асарлар керак. Бу ишда уларга драматурглар, композиторлар ёрдам беришлари зарур.

ФИЛЬМЛАР КЎПАЙГАН ЙИЛ

Июнь Пленумидан кейин ўтган бир йил Ўзбекистон кино-санъатида бурилиш нуқтаси бўлди, деди республика Кинематография ходимлари союзининг раиси **Л. Файзиев.**

Ҳозир «Ўзбекфильм» студиясида бир йўла 8 та кинофильм суратга олинмоқда. Томошабинлар тез орада Бухоро — Урал газ қувури қурувчиларининг кундалик ишларидан ҳикоя қилувчи «Сенинг изларинг» картинасини, геологларга бағишланган «Саҳро осмони» кино қиссасини кўрадилар. «Улуғбек юлдузи» фильми ўрта асрда яшаган улуғ олимнинг ҳаёти ва фаолиятидан ҳикоя қилади. Тошкентдаги Октябрь воқеаларига бағишланган киноэпопея «Осиё тонги» деб аталади.

«Олтин тўй» деган тўла метражли ҳужжатли фильм, ҳаётимизда ленинча демократия нормалари тикланганлигидан ҳикоя қилувчи совхоз директори Тожихон Шодиева ҳақидаги фильм республиканинг қирқ йиллигига бағишланди.

«Блокнот варағи» деган фильм суратга олинмоқда. Бу — коммунист тўғрисидаги, унинг ҳаёти ҳақидаги, Совет давлатининг дастлабки даврлари тўғрисидаги картинадир. «Конструктор» бадиий фильми пахта териш машиналарининг ижодкорлари ҳақида ҳикоя қилади. Кинематографчилар ўзбек саҳнасида ўйнаган биринчи рус аёли Мария Кузнецова ҳақидаги қиссани ҳам суратга олмоқдалар.

Далалар ва заводларда ишлаётган меҳнаткашлар тўғрисидаги бир қанча илмий оммабоп ва ҳужжатли фильмлар экранларга чиқарилади.

Хўш, кинематографчиларнинг ишига қандай масалалар асос қилиб олинмоғи керак? Асосий масала — буржуа идеологиясига қарши курашни кучайтириш, воқеликни тўғри акс эттирувчи фильмлар яратишдир. Ҳозир ижодкор ёшлар билан ишлаш, уларни тарбиялаш ҳам катта аҳамиятга эга.

Л. Файзиев жамоатчилик асосларида ишлайдиган республика Санъат академияси барпо этишни таклиф қилди. Академиянинг вазифаси санъатни ривожлантиришга доир туб масалаларни муҳокама қилиш, санъат назарияси ва тарихини ишлаб чиқишдан иборат бўлиши лозим.

«Ўзбекфильм» киностудиясининг директори **И. Раҳимов** студиянинг иши, унинг планлари ҳақида гапирди. Нотиқ таъкидлаб айтдики, сценарий автори билан постановкачининг ижодий бирдамлиги — ўзбек кинематографчиларининг сўнгги асарлари муваффақиятли чиққанлигининг сабабларидан бири бўлди. Ана шу ижодий алоқаларни мустаҳкамлашга ёрдам бериш учун ҳозир «Ўзбекфильм»да иложи бўлган ҳамма чоралар кўрилмоқда. Сценарий-редакция коллегияси составида ёзувчилардан С. Бородин, И. Султон, Р. Файзий, О. Ёқубовлар бор. К. Яшин, Ш. Рашидов, С. Азимов, Уйғун, М. Шайхзода, Зулфия, М. Шевердин, Н. Сафаров, Р. Бобожон, Туроб Тўла, А. Раҳмат, П. Қодиров ва бошқалар студия учун сценарий ёзмоқдалар.

Ўзбекистон кинематографчилари мультипликацион фильмлар яратишга киришдилар. Шундай фильмлар устида иш олиб бориш учун жуда кўп рассомлар таклиф қилинмоқда.

ЯНГИ КИШИ — ПОЛОТНОЛАР ҚАҲРАМОНИ

Ўзбекистон Рассомлар союзининг раиси **И. Икромов** ўз нутқида республика рассомларининг ишини гапириб берди.

Республика рассомлари тематик сураткашликни ривожлантиришда орқада қолмоқда, замонавий темалардаги асарлар кам яратилмоқда, деб бу ижодий ташкилот кўп йиллар мобайнида ҳақли суратда танқид қилиб келинди. Юбилейга тайёрланаётган ишларни дастлабки кўрикдан ўтказиш натижасида шу нарса маълум бўлдики, томошабин виставкаларда янги, диққатга сазовор полотноларни кўради, бу полотноларда замонавий тема чинакам маҳорат билан акс эттирилган. Р. Аҳмедов, Ю. Елизаров, В. Жмакин, Т. Оганесов, В. Уфимцев, Л. Абдуллаев, А. Абдуллаев, Н. Кашина ва бошқа кўпгина рассомларнинг полотнолари ана шундай асарлардандир.

Социалистик реализм санъатининг характерли фазилатларидан бири шуки, у синтетик тусга эга. Худди шунинг учун ҳам тасвирий санъат билан архитектурани синтез қилиш масалалари катта аҳамият касб этмоқда. Аммо республика шаҳарларида қурилаётган бинолар одатда стандарт шаклда бўлиб, ўзига хос жиҳатлари, миллий колорити билан ажралиб турмайди. Тошкент, Фарғона, Қўқонда монументал нақшлар солиш, керамика, сиркорлик сингари традицион материаллардан архитектурада фойдаланиш намуналари бор. Лекин миллий декоратив санъатдан ё бутунлай фойдаланилмаяпти, ё фойдаланилган тақдирда ҳам бу ишнинг уддасидан чиқилмаяпти.

Эстетик тарбия кишининг болалик чоғидан бошланади. Шу сабабдан мактабларда санъат тарихи ва эстетика ўқитишни жорий қилиш масаласини ҳал қилиш, ўрта мактаблар учун эстетикадан дарслик тузиб бериш ва уни ўзбек тилига таржима қилиш керак. Нашриётларимиз мактаблар учун альбомлар, репродукциялар ва ҳар хил қуроллар тайёрлаб бериш ғамини емоқлари керак. Ўзбекистон ССР Маданият министрлигининг виставкалар дирекцияси кўчма виставкалар ташкил қилиш соҳасида катта иш олиб бормоқда. Дирекция ана шундай виставкаларда рассомлар билан учрашувлар ўтказиб туришга ҳам алоҳида эътибор бериши лозим.

Ўзбекистон рассомлари 400 дан ортиқ асар йиғиб, колхоз музейларига совға қилдилар. Урганч шаҳрида жамоатчилик асосларида ташкил қилинаётган бадиий музей ҳам юбилейга совғамиз бўлади.

Рассомлар республика юбилейига атаб Чирчиқ шаҳрини безаш эскизларини жамоатчилик асосларида тайёрламоқдалар. Коллективнинг эътибори Бутуниттифоқ миқёсидаги «Тинчлик посбони», «В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги», «Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги» деган бадиий виставкаларга атаб асарлар яратишга қаратилган. Худди ана шу виставкалар яқин 2-3 йилга мўлжалланган истиқболли ижодий планларимизнинг мазмунини белгилаб беради.

Рассом **В. Евенко** ўз касбдошларининг республика шаҳарларини безатишдаги иштирокига тўхталиб ўтди.

ТУРМУШ ҚУЛАЙ, ШИНАМ БЎЛСИН ДЕБ

Ёзувчилар, рассомлар ва композиторлар қатори Ўзбекистон архитекторлари ҳам катта ижодий иш қилдилар. Республика Архитекторлар союзининг раиси **А. Бобохонов** шу тўғрида гапирди.

Ўзбекистон архитекторлари совет шаҳар қурилиши фани ютуқлари негизида республика шаҳар ва қишлоқларини планировка қилиш ҳамда қурилишнинг янги лойиҳаларини яратмоқдалар. Шаҳарларнинг деярли ҳаммаси бошқатдан планировка қилинмоқда. Шаҳарларнинг ўсиши ва ривожланиши лойиҳаларда ҳисобга олинмоқда. ёппасига кўкаламзорлаштириш, сув чиқариш, микроиқлим барпо этиш, ҳамма ёқни ободонлаштириш кўзда тутилмоқда.

Типовой лойиҳаларда бинолар планировкасини ва уларнинг ички тузилишини тўғри ҳал қилишга, бино ва иншоотларнинг ташқи қиёфасини бадиий архитектура жиҳатидан тўғри ҳал қилишга катта эътибор берилмоқда.

Ҳозир республика шаҳарлари ва қишлоқларида йирик панеллардан қуриладиган уйлар ва жамоат биноларининг янги типлари ишлаб чиқилди.

Ўзбекистон архитекторлари Тошкентда панорама кинотеатрини, Марказий универмагни, Ўзбекистон Халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси комплексини ва бошқа йирик объектларни лойиҳалаштиришда катта иш қилдилар.

Кўпгина уникал биноларнинг лойиҳаси рассомлар билан ҳамкорликда тузилди.

Бироқ, шаҳарларнинг бош планларини тузишда кўпгина хатоларга йўл қўйилмоқда. Масалан, Ўрта Осиё меъморчилигининг кўп асрли маданиятини ўзида мужассамлаштирган, жаҳонга машҳур архитектура обидалари кўп бўлган Бухоро шаҳрини бошқатдан планировка қилишга алоҳида ёндошмоқ керак. Лекин бу шаҳар марказини қуриш масаласини ҳал қилишда ҳали шаҳарнинг янги қисми билан эски қисми ўртасида зарур уйғунлик бўлишига эришилгани йўқ. Самарқандни бошқатдан планировка қилиш тўғрисида ҳам худди шундай фикрларни айтиш мумкин.

Тошкент шаҳрининг бош архитектори **А. Якушев** айтадики, республика пойтахтини қуриш ва реконструкция қилиш плани меҳнаткашларнинг меҳнати, маишати ва истироҳати учун зарур бўлган ҳамма нарсаларни кўзда тутган. Одамнинг нормал ва унумли меҳнат қилишига имкон берадиган янги саноат районлари планини асосли равишда тузиш, янги маданий марказ, турар жой районлари, истироҳатгоҳлар, кўллар, парклар, боғлар барпо қилиш учун архитекторларнинг облон ишлашларига тўғри келди. Гап шаҳарнинг ташқи қиёфасини ўзгартириш устидагина бораётгани йўқ. Бу лойиҳалар Тошкент аҳолиси турмушининг янги коммунистик укладига мос бўлиб тушади.

Қўшма пленумда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Н. Нишонов катта нутқ сўзлади.

Республика ижодий союзларининг қўшма пленуми кенгайтирилган қарор қабул қилди.

Пленум ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. А. Карлов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. О. Азимов қатнашдилар. (ЎзТАГ).

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИда босилгандан кейин

«НОНТЕПКИЛАР»

«Совет Ўзбекистони» газетасининг шу йил 19 май сонида босилган юқоридаги сарлавҳали фельетонда Тошкент халқ хўжалиги институтини битирган Акрам Қурбонов, ўқитувчи Жўра Назаров, олий маълумотли юрист Юсуф Ғуломов ва бошқа шахслар ўз мутахассислиги бўйича хизмат қилмай савдо шохобчаларида паттачи, омбор мудири, магазинда сотувчи бўлиб ишлаётгани, айрим савдо ташкилотларининг раҳбарлари кадрлар танлаш ва жой-жойига қўйишда совет савдоси қоидасини қўпол равишда бузаётгани қаттиқ танқид қилинган эди. Шу муносабат билан редакция Ўзбекистон ССР Савдо министрлиги ва Тошкент шаҳар совети ижроия комитети савдо бошқармасидан жавоб хати олди. Унда бундай дейилади:

Танқидий мақолада кўрсатилган фактлар тўғри деб топилди. Ҳар хил сабаблар билан савдо ташкилотларига кириб қолган кишилар ўз мутахассислигига қайтарилди ва қайтариляпти. Савдо ташкилотлари ҳузуридаги малака синаш комиссияларининг фаолияти кучайтирилди, улар юқори маълумотли, савдо соҳасида бой тажрибага эга бўлган ходимлар билан мустаҳкамланди. Кадрлар танлаш ва жой-жойига қўйишда талабчанлик оширилди. Ҳозирча ўз мутахассислигига қайтарилмаган кадрларни қисқа вақтда иш билан таъминлаш ҳақида маҳаллий партия ва совет ташкилотлари билан маслаҳатлашилди.

«ҚУТҚАРИНГЛАР»

«Совет Ўзбекистони» газетасининг шу йил 92-сонида босилган юқоридаги сарлавҳали фельетонда Қашқадарё областидаги айрим темир йўл станциялари ва базаларида, жумладан Шаҳрисабз базасида минерал ўғитни сақлашга етарли эътибор берилмаётгани, натижада ўғит нест-нобуд бўлаётгани қаттиқ танқид қилинган эди.

Қашқадарё область партия комитети ва область ижроия комитети партия-давлат контроли комитети шу муносабат билан редакцияга қуйидагиларни хабар қилди.

Махсус комиссия ўтказган текширишда фельетонда тилга олинган фактлар тўла тасдиқланди. Текшириш якуни комитет мажлисида муҳокама қилиниб, минерал ўғитни сақлаш ва ташиб олишга панжа орасидан қараган хўжалик бошлиқлари қаттиқ огоҳлантирилди. Ўтган йилдан боқимонда бўлиб қолган 58 тонна, бу йил келтирилган 30 вагон ўғит ташиб олинди. «Шарқ юлдузи» колхози ўзига тегишли 63 тонна ўғитни қисқа вақтда ташиб олди. Ўғитни ўз вақтида хўжаликларга тақсимлаб беришни ташкил қилмагани, нобудгарчиликка қарши қаттиқ кураш олиб бормагани учун Шаҳрисабз ишлаб чиқариш бошқармасининг бош агрономи Аметовга ярим ойлик маоши миқдорида жарима солинди. Келгусида ўғитни ўз вақтида ташиб олиш ва ундан самарали фойдаланишга қаратилган тадбирлар белгиланди.

7 ИЮЛЬ 1964 ЙИЛ
№ 156 (12.810).

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллиги олдидан

КАМОЛОТ ЙИЛЛАРИ

Мукаррам опа анвойи гулзор ёнида бир нафас туриб қолди. Хашаматли биноларга, чўғдек ясатилган магазинларга тикилди. Енгил машиналар ўтиб борар, тўда-тўда қизларнинг шўх кулгиси эшитиларди. Ҳа, худди шу ерда уни бахт қучган эди. Кўз олдида ўша воқеалар намоён бўлди: Тошкентдаги «Деҳқонлар уйи» олдида, кичик майдонда одамлар гавжум. Митинг борар, улуғ Лениннинг толмас шогирди Михаил Иванович Калинин нутқ сўзларди. Нутқ тугаши билан қизил галстукли думбоққина қиз ҳурматли отага Ўзбекистон пионерларининг саломи ва совғасини топширди.

— Ота-онанг борми? — қизнинг бошини силаб сўради Михаил Иванович.

— Йўқ,— деди қиз маъюс.

— Сенинг ота-онанг бор! Бу — Коммунистик партия, Совет ҳукумати! Улар бошингни силайди, бахтингни ардоқлайди...

Ўша куни Мукаррам болалар уйига чексиз хурсанд бўлиб қайтди.

Дарҳақиқат, минглаб ёшлар қатори Совет ҳукумати Мукаррамнинг бахтини ардоқлади. Ўн ёшида етим қолган Мукаррам болалар уйида тарбияланиб катта ҳаёт қучоғига йўл олди...

Катта ҳаёт йўлини — кураш ва яратиш, ижод ва камолот йўлини босиб ўтган Мукаррам опа ўзининг пионерлик, комсомоллик йилларини завқ билан эсга олади.

— 1922 йилнинг ўрталари эди, — дейди у, — бир куни тарбиячимиз Марьям опа Москвада пионер ташкилоти тузилганлигини айтди-да, мени ва бошқа бир неча болаларни «Қизил Шарқ» темир йўл мастерскойига олиб борди. (Тепловоз-вагон ремонти заводи ўша вақтда шундай деб аталар эди). Бир хонага 20 га яқин бола тўпланган экан. Биз улардан Тошкентда илк пионерлар отряди мана шу «Қизил Шарқ» мастерскойида тузилганлигини эшитдик, шу ерда биз ҳам пионер сафига ўтдик. Ҳаммамиз коммунист ва комсомолларнинг муносиб ўринбосарлари бўлишга тантанали ваъда бердик.

Мукаррам ўз ваъдасига умрбод содиқ қолиш учун шу кундан бошлаб актив жамоатчилар қаторидан жой олди. Маҳаллама-маҳалла юриб ўз тенгқурларини пионерлар сафига тортар, қаровсиз қолган болаларни болалар уйига бошлаб келар эди. Кўп ўтмай у комсомол сафига қабул қилинди.

Ер-сувислоҳоти синфий курашни кескинлаштириб юборди. Совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш учун курашда комсомол-ёшлар ҳам муҳим роль ўйнадилар. Делегат аёллар, «Қўшчи союзи»нинг аъзолари ва Совет аъзолари душманга қарши бетма-бет олишиб, бойларнинг кирдикорларини фош қилдилар, яширилган моллар, асбоб-ускуналарни топиб бердилар. Бу соҳада Мукаррам Шомансурованинг кўрсатган жонбозлиги ва жасорати собиқ Хўжанд уезди (Ленинобод) Нов, Унжи, Қистақўз, Сангар қишлоқлари кексаларининг хотирасида ҳамон яшамоқда.

Ёш Ўзбекистон республикасининг хўжалик-сиёсий ва маданий соҳаларда эришган муваффақиятлари партияга 1926 йилнинг охиридаёқ эски турмушга қарши қатъий ҳужумга ўтиш, хотин-қизлар тўғрисидаги совет қонунларини амалга ошириш имкониятини берди. Партия меҳнаткашлар оммасини, айниқса хотин-қизлар-

ни ҳақиқий озод қилиш, уларни ижтимоий-сиёсий ҳаётга актив жалб этиш учун тинмай курашди. Республикада хотин-қизларни саноат ва қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришига ҳамда маданий қурилишга кенг жалб этиш юзасидан катта ишлар амалга оширилди.

Бунда Мукаррам опа актив қатнашди. У гоҳ хотин-қизлар клубларида йиғилиш, гоҳ оилавий кечалар ўтказар, гоҳ хонадонларга бориб, хотин-қизларни паранжи ташлашга даъват этиб, маърифатга чорлар эди.

Ёш комсомол қизнинг ғайрат ва шижоати қора кучларни ғазаблантирди. Унинг шаънига бўҳтонлар ёғдирдилар. Улар Мукаррамга зимдан ҳужум тайёрладилар. Мукаррам навбатдаги йиғилишларнинг биридан қайтаётганида тунда унга пичоқ урдилар. Аммо руҳоний-бойлар ва босмачи газандаларнинг иғволари ва дўқ-пўписалари Мукаррамни тўғри йўлдан тойдира олмади. Мукаррам соғайиб чиққач, озодлик душманларига қарши курашга аввалгидан ҳам активроқ қатнашди.

Партия Ўзбекистон пиллакашлик ва тўқимачилик фабрикаларига кўплаб хотин-қизлар керак, деди. Мукаррам Шомансурова Самарқанддаги «Ҳужум» пиллакашлик фабрикасининг ташкилотчилари қаторидан жой олиб, унга кўплаб аёлларни бошлаб келди. Кейин Тошкентдаги Ленин номли, Калинин номли ва «Коминтерн» каби колхозларнинг тузилишида ҳам актив қатнашди.

Ленин зиёсидан баҳра олган Мукаррам Шомансурова кураш ва меҳнатда чиниқиб, раҳбарлик санъатини эгаллади. Тошкентдаги консерва заводида бир неча йил директор бўлиб ишлади. 30 йил давомида шаҳар Совети депутати сифатида халққа хизмат қилди. Партия ва ҳукуматимиз камтар аёлнинг хизматларини муносиб тақдирладилар. Ўртоқ Шомансурованинг кўкрагида қатор медаллар порлаб турибди.

Мукаррам опа ҳозир шахсий пенсионер. Лекин унинг жўшқин қалби ҳамон ёш. У коммунистик жамият қуришга муносиб ҳисса қўшиш иштиёқи билан яшамоқда. Шу кунларда уни завод-фабрикадаги ёшлар, пионерлар, маҳаллалардаги хотин-қизлар орасида кўриш мумкин. У Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 40 йиллиги олдидан ўтказилаётган йиғилишларда актив қатнашиб, совет Ўзбекистони босиб ўтган шонли йўл ҳақида ҳаяжонли ҳикоялар сўзлаб бормоқда.

К. ЮМАЕВА.

150 МИНГ ГЕКТАР ЕР ЎЗЛАШТИРИЛАДИ

Яқинда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Тарих ва археология институтининг экспедицияси бир ойлик қидирув ишларидан кейин Тошкентга қайтиб келди.

Профессор Яҳё Ғуломов бошчилигидаги бу экспедиция қатнашчилари тарих фанлари кандидатлари А. М. Муҳаммаджонов, А. А. Асқаров ҳамда Тошкент Давлат университети студенти С. Файзиев ва бошқа ўртоқлар Зарафшон дарёси қуйи оқимидаги қадим замонда суғорилган ерларни аниқлаб қайтдилар.

Маълумки, Зарафшон дарёсининг суви ҳозирги вақтда Амударёга етиб боролмай, Қизилқум чўлида йўқ бўлиб кетади. Зарафшон суви кейинчалик озайиб қолганлиги натижасида, ҳозиргача 150 минг гектардан ортиқ ер сувсизликдан қақраб ётибди.

— Бизнинг қудратли техникамиз, қаҳрамон совет халқи бу ерларга ҳаёт етаклаб келади, — дейди Яҳё Ғуломов. — Бунинг учун Амударёнинг юқори оқимидан кучли насослар ёрдамида сув чиқариб, асрлар бўйи қақраб ётган чўлда яна деҳқончилик қилинади. Бу эса ўз навбатида, республикамиз экин майдонларини кенгайтириш ва пахта етиштиришни кескин оширишга катта имконият яратиб беради.

Ж. УМАРҚУЛОВ.

УЧ ЙИЛЛИК ЕМ-ХАШАК УЧУН

Яйлов баҳодирлари

«Нишон» давлат наслчилик заводининг чорвадорлари уч йилга етадиган миқдорда ем-хашак жамғариш мажбуриятини олиб, яхши ташаббус бошладилар. Бу ватанпарварлик ташаббуси Қарши ишлаб чиқариш бошқармаси ва партия комитети томонидан маъқулланди.

Шундан буён орадан икки ойдан кўпроқ вақт ўтди. Хўш, «нишон»ликлар ўз сўзларининг устидан чиқиш учун қандай ишлаётирлар, ҳозир хўжаликда ем-хашак жамғаришнинг аҳволи қандай? Шу кунларда завод яйловларида бўлган ҳар бир киши бу саволларга ижобий жавоб олади, ваъдага вафо қилиш учун курашаётган ватанпарварларнинг ишини кўриб қувонади.

Бепоён Қарши даштининг Саксондара яйловида ҳам, Қирли чўлларида ҳам хашак ғарамлари баланд тоғ чўққиларидек уйилиб ётибди. Ғалласи ўриб олинган майдонлар четида сомон чош бўлиб турибди. Хуллас, ҳамманинг диққат-эътибори уч йиллик ем-хашак жамғаришга қаратилган.

— Бу йил қиш ҳам, баҳор ҳам кутганимиздек келди. Йилнинг серёғин бўлиши яйловларнинг серўт бўлишига яхши таъсир кўрсатди, — дейди завод директорининг ўринбосари Худойқул ака Хўжақулов.

Худойқул ака асли шуерлик, яйлов қадамлаб, қўй боқиб, катта бўлган одам. У чўпонлик қилди, чорвачилик фермасини бошқарди. Мана бир неча йилдирки, завод директорининг ўринбосари бўлиб ишляпти. Ем-хашак жамғаришга раҳбарлик қилиш асосан шу кишига топшириб қўйилган.

Машина илгарилаб борган сари, бепоён чўл ўртасида сон-саноқсиз қора нуқталар кўзга ташланади. Худойқул ака машинани ўша томонга буради. Кўз ўнгимизда баланд-баланд хашак ғарамлари намоён бўлади. Хашак ортган машиналар ғизиллаб ғарам томонларга ўтиб кетади. Нариро́қда эса трактор кўк тутун чиқариб, у ёқдан бу ёққа вазмин одимлаб юрибди. Тракторнинг тепасига Қизил байроқча илиб қўйилган. У қуёш нурларида бежирим товланиб, чўл шамолида енгилгина силкинади. Тракторга иккита сенокосилка тақилган.

— Илғор тракторчиларимиздан Эгам Тўйчиев! — таништирди Худойқул ака. Эгам ўттиз ёшлар атрофидаги, айни кучга тўлиб тошган, чўл офтобида қорайиб, меҳнатда пўлатдек тобланган йигит экан. У директор ўринбосарининг мақтовидан бир оз хижолат тортди чоғи, юзларига қизиллик югурди. Шу заҳоти кўзини ерга олди. Биз унинг ишлари билан қизиқдик.

— Ҳар куни неча гектар ерда ўт ўряпсиз?

— 18-20 гектар.

— Кунлик нормангиз қанча?

— 10 гектар.

Биз Эгам Тўйчиев бошқараётган тракторнинг тепасида Қизил байроқча мудом ҳилпираб турганига энди тушундик. Азамат тракторчи кунлик иш нормасини нуқул икки баравар адо этар экан. Бу ерда Тўйчиев каби яйлов баҳодирлари жуда кўп. Аҳмад Маҳмудов, Элибой Эргашев, Амир Дўланов, Нарзулла Диёров каби ғарамчилар, Суюн Мирзаев, Бек Норқулов, Мелон Ўлжаев, Эргаш Маматов каби тракторчилар ана шулар жумласидандир.

Шу кунларда «Нишон» яйловларида иш ҳар қачонгидан ҳам қизғин тус олган. Давлат наслчилик заводи чорвадорлари бу йил 195 минг центнер хашак жамғаришни мўлжаллаганлар. Бу пландагидан уч ҳисса кўпдир. Далаларда 205 киши бевосита ем-хашак ўришда қатнашяпти. Шу билан бирга, 25 та трактор ва от сенокосилкаси, 6 та автомашина, 20 га яқин бошқа транспорт воситалари хашак жамғаришга жалб этилган.

Ҳозиргача заводда 7 минг гектарга яқин майдоннинг пичани ўриб олинди. Ем-хашак тайёрлаш йиллик плани ошиғи билан адо этилди.

Завод маъмурияти ем-хашак ўришга қатнашаётган ишчиларнинг унумли меҳнат қилишлари учун қулай шароитлар яратиб берган. Бу ерда ҳар куни икки маҳал иссиқ овқат тайёрланади, ишчиларга газета ва журналлар ўз вақтида етказиб берилади. Яйловдаги ўтовда радиоприёмник, шахмат-шашка бор. Буларнинг ҳаммаси ғайратли ишчиларнинг унумли меҳнат қилишларига ижобий таъсир кўрсатяпти.

У. ИСМОИЛОВ.
Қашқадарё области.

САМАРҚАНД бошқармасидаги 1-совхознинг Ҳикмат Элмуродов бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси ғалладан мўл ҳосил етиштирди. Бригада арпанинг ҳар гектаридан 36 центнердан ҳосил олди. Ҳозир арпадан бўшаган ерларга маккажўхори экиляпти. Бу майдонларнинг ҳар гектаридан 64 центнердан маккажўхори дони олиш мўлжалланди. Суратда: бригада бошлиғи Ҳикмат Элмуродов.

А. Кузьменко фотоси.
(ЎзТАГ фотохроникаси)

● ● ●

Хатлардан сатрлар

Марғилон шаҳридаги Карл Маркс номли кўчада кўп қаватли почта, телеграф, телефон биноси қуриб битказилди.
Ҳ. Орипов.

Марҳамат бошқармасидаги В. И. Ленин номли мактаб ўқувчиларининг кучи билан мактабда янги ошхона қурилди.
Х. Деҳқонов.

Яккабоғ бошқармасидаги «Ўзбекистон 40 йиллиги», Пушкин номли ва Киров номли мактаблар ремонтдан чиқарилди.
Ш. Маҳмудов.

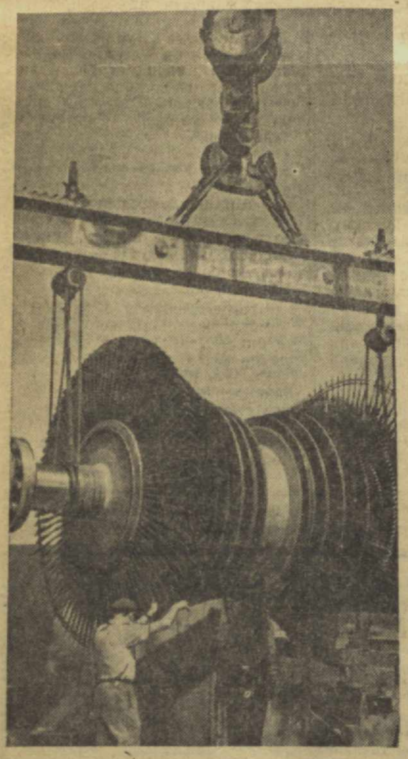

ТОШКЕНТ ГРЭСининг бунёдкорлари нур булоғининг 2-блокини ҳам муддатидан илгари фойдаланишга топшириш учун курашни кучайтириб юбордилар. Суратда: генераторга деталларни ўрнатиш пайти.

И. Глауберзон фотоси.

ҚИРҚНИ КЎЗЛАБ...

Даладан қайтишимизда звено бошлиғи, механизатор Зайниддин Раисов яна ўз ишларидан сўзлаб берди.

Гап 44 гектар пахта майдонига эга бўлган кичик бир звено ҳақида кетяпти. Бироқ, биргина трактор ҳамда иккита сувчи билан ана шу ердан гектар бошига 40 центнер ҳосил олишни кўз олдингизга келтиринг-а?!

Ҳа, бу айтишгагина осон. Лекин бунинг уддасидан чиқиш мақсадида кўпчиликни қойил қолдираётган Зайниддин бошлиқ звено аъзолари қирқни кўзлаб иш қилишяпти.

Хўш, звено далаларида иш қандай боряпти? Ҳосил чўғи қанақа? Ана шу мақсадда звено даласига йўл олдик.

Қуёш заррин нурларини пахтазорга инъом қилаётганида Зайниддин бошлиқ звенога етиб келдик. Рўпарадаги яхлит майдонда «ДТ-24» тўхтаб турарди.

— «Мақтанганнинг тўйига, керилганнинг уйига бор», деганларидек, Зайниддинни қаранг, айни салқинда тракторни «қантариб» қўйибди, — деди ҳамроҳим кўрсаткич бармоғи билан тракторга ишора қилиб.

— Нима, трактор тинмайди дейилганми? Бирор жойи бузилгандир-да...

Йўқ, иш ҳамроҳим ўйлаганича бўлиб чиқмади. Зайниддин тракторини ҳозиргина тўхтатиб, нонуштага ўтирган экан.

— Қани, чой ичинг...

Зайниддин билан нонушта пайтида батафсил гаплашиб олдик.

— Ҳозиргача, — деди у, — барча майдондаги ғўза қатор ораларини икки ярим марта узунасига ва икки марта кўндалангига культивация қилдик. Культивация даврида бир йўла маҳаллий ва минерал ўғитни аралаштириб, озиқлантириб бордик.

Культивация қилинган эгатларни кўздан кечирдик. Сифати яхши. Бегона ўт таг-томири билан қирқилиб, шундоққина эгат бетида сўлиб қоляпти. Сершона ғўзалар эса яшнаб турибди.

— Кунига неча гектар ерни культивация қиляпсиз? — сўрадик механизатордан.

— 10-12 гектар.

Шундан кейин нариги пайкалда сув тараётган сувчилар олдига ўтдик.

— Менинг исмим Нуриддин Кўчиев, — деди қорачадан келган ўрта бўйли йигит.

— Сизники-чи? — сўрадик эгатларга чим босаётган сувчидан.

— Мусулмонқул Йўлдошев.

— Жуда соз. Ҳозир эгатларга нечанчи марта сув тараяпсизлар.

— Иккинчи марта.

Ҳар икки сувчининг ҳам иши бизни хурсанд қилди. Ғўзалар маромида суғорилаётир. Иш унуми ҳам чакки эмас. Улар кунлик нормаларини 1-1,5 баравар адо этяптилар.

— Ўн тўққиз йилдан буён механизатор бўлиб ишлаётирман. Пахта терими бошлангунга қадар ғўза қатор ораларини культивация қилиб, озиқлантираман. Терим бошлангач, «ХВС-1,2» штурвалига ўтириб, пахта тераман. Ўтган йили машина бункеридан 125 тонна «оқ олтин» тўкдим. Бу йил аҳдим — 180 тонна. Яқинда Ўрта Осиёдаги машҳур механизаторларнинг Очиқ хатини ўқиб чиқдик. Азаматлар ҳамманинг кўнглидаги гапларни айтишибди. Бу менга чуқур таъсир этди. Яна 20 тонна қўшимча мажбурият олдим. Сўзимнинг устидан чиқиш учун бутун куч ва ғайратимни аямайман.

Оққўрғон бошқармасидаги «Ленинобод» колхозининг Зайниддин Раисов бошлиқ машъал звеноси далаларида ғўзалар қийғос гуллай бошлади.

Бу — звено аъзоларининг ғўзага бўлган меҳри қанчалар илиқ эканлигини исботлаб турибди.

И. СУЯРҚУЛОВ.

ЁШЛАР ҒАЙРАТИ

САМАРҚАНД. Норпой бошқармасидаги «Ленинчи чорвадор» колхозида ем-хашак жамғариш юзасидан махсус бригадалар ташкил этилган. Ана шундай бригадалардан бирига Даврон Қурбонов бошчилик қилади. Бу бригада азаматлари ҳозиргача пландаги 1400 центнер ўрнига 3250 центнер хашак тайёрлаб, ғарам қилиб қўйдилар.

Хашак жамғаришда комсомол-ёшлардан Ҳ. Баратов, Б. Жамолов, Т. Абдураҳмонов ва бошқалар айниқса жонбозлик кўрсатиб ишлаётирлар.

Р. РУЗИМУРОДОВ.

ОЛТИ ЮЗ АЗАМАТ

Сўз—уста сувчиларга

Бригадамиз кейинги йиллар давомида гектаридан 30-35 центнердан пахта етиштириб келяпти. Бултур ингичка толали пахта етиштирилган майдонларнинг ҳар гектаридан 32 центнер, оқ пахтадан эса 41 центнердан «оқ олтин» олдик.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг сувчиларнинг ролини ва масъулиятини ошириш тўғрисидаги қарорида айтилганидек, сувчи ҳам механизатор билан бир қаторда пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш учун курашда марказий фигура ҳисобланади.

Дарҳақиқат, сувчиларнинг пахтачиликда тутган ўрни ва роли беқиёс ўсиб бораётганлигини мен ҳам кўп йиллик тажрибамда кўриб турибман. Сувчилик билан шуғуллана бошлаганимга 25 йилдан ошиб кетди. Мен ўзимга бириктирилган участканинг шароити ва тупроқ структурасини беш бармоғимдай билганим учун ҳам ғўзаларни қондириб ва сифатли суғоряпман.

Ёрдамчи сувчилардан Ҳошим Қосимов, Холбой Жўраев, Иброҳим Ибодов, Сафар Очилов ўртоқлар ҳам бир неча йиллардан бери ишлаб, сувчилик касбини мукаммал эгаллаб олдилар. Улар суғоришда ернинг баланд-пастлигини, тупроқнинг сувни сингдиришини ҳисобга олиб, сувни эгатларга бир меъёрда таратиб, барча майдоннинг текис намланишига эришишда менга яқиндан ёрдам берадилар. Биз бир қатра ҳам сувнинг исроф бўлишига йўл қўймаймиз.

Бригадиримиз Дўст Қўшаев тажрибакор колхозчилар, кекса деҳқонлар билан маслаҳатлашиб, бу йил ғўзани биринчи суғоришни ҳар йилдагидан анча олдин бошлашга қарор берди. Бунинг сабаби бор, чунки бу йил баҳор анча ноқулай келиб, ёғингарчилик кўпайди.

Шу сабабли ҳам биз суғоришга эрта киришиб ютиб чиқдик. Вақтида сувга қонган ва ости тракторлар билан майин юмшатилган ғўзаларимиз тиззага уриб гуллаб ётибди. Қайта-қайта чопиқ ва культивация қилинган пайкалларда қишлоқ хўжалик зараркунандаларининг уруғи қийратилди.

Колхозимизда 600 дан ортиқ азамат сувчи бор. Яқинда ўтказилган семинарда ўз тажрибаларимизни ўртоқлашдик. Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти сувчиларнинг меҳнатига суғоришнинг сифати ҳамда ҳосилдорлик юзасидан эришилаётган натижаларга қараб ҳақ тўланажагини атрофлича тушунтириб беришди. Бу эса бизнинг сувчилик соҳасидаги масъулиятимизни кучайтирганидек, ўз касбимизга бўлган муҳаббатимизни янада ошириб юборди.

Мен бу йил бош сувчи вазифасида ишлаш билан бирга, колхозчи комсомол-ёшлардан 5 нафар сувчи тайёрлаш мажбуриятини олдим. Сувчилар йиғинида кўп йиллик тажрибаларимни айтиб бердим. Чунончи, биз, аввало, ернинг шароитига қараб, ҳар бир карта ўртасидан 150-200 метр узунликда ўқариқлар олаётганлигимизни, энг муҳими, ғўза қатор ораларидан эгатни тўғри олишга эътибор бераётганлигимизни айтдим. Эгат қанчалик чуқур ва сифатли олинса, сув шунчалик текис ва равон таралади, эгатлар баравар намланади. Бўз тупроқли майдонларда эгатлар чуқурлигини 14-16 сантиметр, қум тупроқли ерларда эса 18-20 сантиметр қилиб оламиз. Кейинги суғоришларда эгат олиш чуқурлиги ернинг структурасига қараб белгилаб борилади.

Ерларнинг шароитига қараб сувчиларимиз учун қатъий смена нормаси белгиланган. Кундузи ҳар бир сувчи 1,2 гектар, кечқурун эса 08-09 гектар ердаги ғўзага сув тарайди. Шундай қилиб, 10 июндаёқ биринчи суғоришни тугаллаб, иккинчи суғоришни бошлаган эдик.

Бригадамиз аъзолари хоразмлик машҳур пахтакор Искандар Юсуповнинг чақириғига жавобан бу йил 90 гектар ернинг ҳар гектаридан 40 центнер ҳосил кўтариб, республикамизнинг шонли 40 йиллигига муносиб тўёна ҳозирлашга бел боғлаганлар. Бунга биз сувчилар ҳам муносиб ҳисса қўшиш учун астойдил курашамиз.

Қудрат ШАРИПОВ,
Ғиждувон бошқармасидаги Энгельс номли колхознинг сувчиси.

Ништар

«НИШТАР» САЛОМ ЙЎЛЛАЙДИ

Яқинда «Ништар» ўз мухбирлари билан яна бир учрашув ўтказди. Учрашувда кенг, батафсил фикр олишув бўлди. Гап кўпроқ ҳаётимизда учраб турадиган баъзи бир камчиликлар ҳақида борди. Думалоқ стол атрофидаги қизғин суҳбат, тахминан, қуйидагича олиб борилди:

Ш. МАШАРИПОВ: — Ҳурматли «Ништар», аввало кичикроқ бўлса ҳам кириш нутқи сўзлайми, ёки тўппа-тўғри саволимни бераверайми?

«НИШТАР»: — Саволни бераверинг.

— Ревизор А. Маҳкамовни танийсанми?

— Танигавда қандоқ! Бу одам ўзининг ғалати ишлари билан бутун Хоразмга танилган-ку. Урганч савдо жамиятига қарашли 19-магазиндаги катта-катта жиноятларни бекитиб, магазин мудири Р. Раҳимов билан ака-ука тутинган мана шу йигит бўлади-да.

А. МАМАНАЗАРОВ: — Ҳаммом ҳам маданий-маиший хизматга кирадими?

НИШТАР: — Албатта киради.

— Нега бўлмаса Поп районидаги Охунбобоев номли совхознинг Топтиқсарой, Боғиш қишлоқларида қурила бошлаган ҳаммомлар чала қолиб, ичига минерал ўғитлар тўкиб қўйишади?

— Совхоз директори Ғ. Назиров одамлар ювинадиган ҳаммом билан ўғит сақланадиган омборнинг фарқига тушунмаса керак. Эҳтимол, шу сабабдан маданий хизмат билан маданий ўғитни бир-биридан фарқ қила олмагандир.

З. ҒОИИБНАЗАРОВ: — Андижон шаҳридаги Совет маҳалласида яшовчи Одил Эргашевни бир таърифлаб берсанг.

«НИШТАР»: — Бориб турган хотинбоз, етти марта уйланди.

— Яна қандай «фазилати» бор?

— Бориб турган ароқхўрлардан, ичмаган куни йўқ.

— Ҳимоячиларини ҳам биласанми?

— Биламан. Маҳалла комитетининг раиси Нишонов, шаҳар давлат страхованиe инспекцияси бошлиғи Болтабоевлар унинг пушти-паноҳи бўлишади.

— Бордию булар ҳимоя қилмаганда нима бўларди?

— Эргашев аллақачон шарманда-шармисор бўлган бўлар эди, эҳтимол тузалиб ўз оиласига қайтган бўларди.

И. ИСЛОМОВ: — Мен колхозчилар номидан сенга хат келтирдим. Ўшани ўқиб бермоқчиман: «Қадрли «Ништар!» Колхозимизда ойлаб кино бўлмайди. Ниҳоят яқинда кино келибди, деган овоза ҳам тарқаб қолди. 250 дан ортиқ киши тўпланди. Эндигина «Аренага йўл» фильми бошланган эди, раис С. Назаров қаёқдандир пайдо бўлди-да:

— Тарқалинглар! Уйқудан қолиб эртага ишга ярамайсизлар, — деб ҳаммамизни ҳайдаб юборди. Шу инсофданми?

Юқори Чирчиқ районидаги Калинин номли колхоз аъзолари»

Ҳ. УМЕДОВ: — Биз сенга Поп районидаги 20-мактаб ўқитувчиси Р. Норматовадан салом топширмоқчимиз.

«НИШТАР»: — Раҳмат. Мендан ҳам у кишига салом айтинг ва шуни ҳам билдириб қўйингки, ўртоқ Норматова отпускасини бекор ўтказмай ўз устида ишласин, савиясини, маҳоратини оширсин. Ўтган ўқув йилида 4-«б» синфидаги 28 ўқувчини саводсиз қолдирди.

В. ТУРСУНОВ: — Биз, обуначилар Пойариқ бошқармаси алоқа бўлимининг бошлиғи Т. Бозоров ҳақида бир мақола ёзувдик, сарлавҳасига бош қотиб турибди.

«НИШТАР»: — Мақолада гап нима тўғрисида боради?

— Бозоров алоқа ходимларини тўплаб олиб кун бўйи мажлис қилиб гап сотади, газета-журналлар обуначиларга ўз вақтида етказиб берилмайди.

— Демак, мақоланинг сарлавҳасини «Мажлисбоз Бозоров» деб қўйса бўларкан.

А. САНЖАР: — Фарғона область, Киров район паспорт столининг бошлиғи А. Исмоилов кишиларни бугун келинг, эрта келинг деб икки-уч ойлаб овора қилади. Сабабига ҳеч тушунмаяпмиз.

«НИШТАР»: — Сабаби шуки... Исмоилов районнинг мен деган бюрократларидан.

А. ЭРГАШЕВ: — Денов районидаги 18-ғишт заводи негадир, планини ҳеч бажармайди.

«НИШТАР»: — Чунки директор Имомов ҳеч қачон жон койитиб ишламайди.

Ҳ. ИРИСБОЕВА: — Янгиқўрғон районидаги Заркент сельпосининг ходими М. Норматовни иғвогар-жиноятчи деб атаган маъқулми, ёки жиноятчи-иғвогар деб юритаверайликми?

«НИШТАР»: — Униси ҳам, буниси ҳам тўғри. Норматов гоҳо жиноятни иғвога, гоҳо иғвони жиноятга алмаштириб туради. Гоҳо икковини ҳам тенг олиб боради.

А. ШОМАДИНОВ: — Термиз шаҳаридаги газ сувлар павильонининг мудири Г. Оскановни бир танқид қилмоқчи эдик...

«НИШТАР»: — Фойдаси йўқ, у кишига гап барибир таъсир қилмайди. Агар гап таъсир қилганда баҳоси 12 минг сўмдан юқори бўлган газ сув автоматларини аллақачон ишга туширган бўларди.

* * *

Хуллас, ўша кунги суҳбатда ана шунга ўхшаш савол-жавоблар нақ бир соатча давом этди. Камчиликлар рўй-рост очиб ташланди. Бюрократлар, пайсалга солувчилар, маишатбозу туҳматчилар шаънига аччиқ-аччиқ гаплар айтилди. «Ништар» суҳбат охирида, тилга олинган камчиликларни тегишли идораларга маълум қилажагини айтиб, кенгаш қатнашчиларига актив иштирок этганлари учун биттадан ташаккурнома улашди.

Худойберди ТЎХТАБОЕВ.

СИМЛАР

Ғалтак-ғалтак ип етмас
Ўлчамоққа симларни.
Симлар ўтган хонадон
Хурсанд қилмас кимларни.
Қон томирдек ҳар ёққа
Қўша-қўша тортилган.
Дунёда энг муҳим иш —
Ҳар бирига ортилган.
Дарё, денгиз, кенг даштлар,
Тоғлар ошиб келади.
Кўнглингизни ҳушлай деб,
Шодлик ташиб келади.
Қандиллардан уйларга
Сочишади зар шўъла.
Радиолар бошлашар
Тонгдан рақс, ашула.
Сўзлаштирар истаганг,
Дўстинг бўлса йироқда:
Хоҳ Дания,
Хоҳ Кипр,
Хоҳи Куба,
Ироқда.
Симёғочлар мачта-ю,
Қўли — узун қил симлар.
Ҳар янгилик хабарни
Тарқатувчи тилсимлар.

Қудрат ҲИКМАТ.

ЎЗБЕКИСТОННИНГ ҲАВО ЙЎЛЛАРИ

✱ Осмондаги поездлар ✱ „Артек“ кўприги ✱ САМОЛЁТЛАР ВА ГУЛЛАР ✱ Чўпонларнинг рейслари ✱ Қанотли усталар ✱ Мамлакатнинг ҳамма томонларига

<>

Ўзбекистон аэропортларидан ҳар куни осмонга парвоз қилаётган самолётлар шунча йўловчининг узоғини яқин қилмоқдаки, уларни темир йўлда ташиш учун ўн-ўн иккита поезд керак бўлар эди.

Қудратли қанотларгина бундай ишнинг уддасидан чиқиши мумкин!

— Бу ишни асосан реактив ва турбовинтли самолётлардан иборат энг янги техника бажармоқда, — дейишди Граждан ҳаво флоти Ўзбекистон территориал бошқармасида бизга. — Энг қисталанг, энг олис маршрутларга «ТУ-104» ва «ИЛ-18» самолётлари қатнамоқда. Ҳозир Тошкент ва Ўзбекистоннинг бошқа шаҳарлари юзлаб маҳаллий, марказий ва халқаро йўлларга самолётлар жўнатиб турибди.

Ёзги даврда ҳаво йўллари айниқса гавжум бўлиб қолди. Москвага қатнайдиган самолётлар тўрттадан олтитага етказилди, август ойида эса еттитага етказилади. Киев, Олмаота, Душанба, Тбилиси, Омск, Челябинск, Красноярскка баҳордагига нисбатан икки, уч баравар кўп самолёт қатнамоқда. Чунки ҳаво транспорти йўловчиларнинг кўпайишига қараб, ўз ишини чаққонлик билан ўзгартириб туриши керак. Бу гап кўп жиҳатдан курорт шаҳарларига қатнайдиган самолётларга ҳам тааллуқлидир. Ёз фаслида Одессага ҳаво йўли очилди. Сочи, Симферополь, Минералние Водига қатнайдиган рейслар икки баравар кўпайтирилди. Йирик курорт районига тўппа-тўғри олиб борувчи ҳаво йўли бўлмаган ҳолларда график шундай тузилганки, йўловчилар самолётдан-самолётга ўтиш учун камроқ вақт сарфлаб, ўз манзилига етиб олиши мумкин.

«Курорт рейслари»нинг миқёслари тўғрисида тасаввурга эга бўлиш учун яқинда Тошкент билан Қрим ўртасида «пионерларнинг ҳаво кўприги» очилганлигини айтиш кифоя. Тез учар «ТУ-104» самолётлари 350 болани Ўзбекистондан «Артек» пионерлар лагерига элтиб қўйди. Дам олишнинг шундай бошланиши чакки эмас!

Юк ва йўловчилар ташиш ҳажми кўпайиб бормоқда. Шу сабабдан техника воситаларини муттасил тўлдириб туриш лозим. Ўзбекистон аэропортлари «АН-24» деган янги машинани қабул қилишга ҳозирланмоқда. Бу 44 ўринли турбовинтли самолёт маҳаллий йўлларга чиқарилади.

Авиация юк ташиш борасида темир йўл транспорти билан тобора кўпроқ мусобақалашмоқда. Кабель, электротехника аппаратлари, асбоб-ускуналар, запас қисмлар сингари кўпгина шошилинч юклар ҳаво орқали жўнатилмоқда. Самолёт орқали гул ташиш оддий иш бўлиб қолди. Шунинг натижасида кўкламда Москва Ўзбекистондан юборилган лолалар билан безанди. Гуллар кетидан сабзавот ва мева ташила бошлади. Жануб қуёшини эмган ширин-шарбат мевалардан москваликлар, ленинградликлар, магаданликлар, омскликлар биз билан баб-баравар нафланишлари мумкин.

Шундай қилиб, самолётлар Фарғона боғларини Урал тоғларига ва Мирнийнинг бепоён қорликларига яқинлаштириб қўйди. Авиация ёрдами билан Орол денгизи ҳам Тошкентнинг ён биқинига келиб қолгандек бўлди. Нега десангиз, эрталаб ўша ерда овланган балиқ тушда пойтахт магазинларида сотилмоқда. Бунда Мўйноқ — Тошкент трассасида қатнаётган «ЛИ-2» ва «АН-2» самолётлари иш бермоқда.

Балиқни ҳам қўйинг, ҳатто қўйлар ҳаво орқали ташиладиган бўлиб қолди. Маълум бўлишича, қўйларни ҳаво йўли орқали Чатқол тоғ тизмаларидаги узоқ яйловларга кўчириш ҳаммадан арзонга тушар экан.

Илгари сурувлар Фарғона водийсидан Чатқол тоғларига етиб боргунча тўрт юз километрча сўқмоқ йўлни босиб ўтар эди. Натижада беш-олти килограммлаб озиб қолар, қўйларга ем-хашак етказиб беришга, тез-тез тўхтаб дам олишга тўғри келар эди.

Ҳаводаги «чўпонлар сўқмоғи» одатдаги йўлга нисбатан тўрт баравар қисқарди. Ярим соатда қўйлар «ЛИ-2» самолётининг трапидан тўппа-тўғри тоғдаги яйловларга тушиб, ўтлай беради. Бу йил 30 минг қўй ва мингта қорамол ёзги яйловларга ана шу зайлда кўчирилди. Қанчадан-қанча гўштни сақлаб қолишга муваффақ бўлинганини айтмайсизми! Бунинг устига авиаторлар ғайритабиий йўловчилар учун олинадиган ҳақни қарийб учдан бир қисмга камайтирдилар. Фақат шунинг ўзидан колхозлар йигирма беш минг сўм фойда кўрди.

Учувчилар пахтакорларга кўпроқ ёрдам берадиган бўлиб қолишди. Бу йил улар миллион-миллион гектар ерни дорилаб, ҳашаротнинг уруғини қуритмоқдалар. Самолётлар энг муҳим агротехника тадбири — ғўза баргини тўктиришга ҳам шайланиб турибди.

Самолётларнинг бошқа бир отрядлари Газли — Урал газ қувури трассасида ишлаб, қурувчиларга кўмаклашмоқда, геологларни янги районларга элтиб қўймоқда, соғлиқни сақлаш ишларида қатнашмоқда.

Қанотли машиналар қўлидан ҳамма иш келадиган уста бўлиб қолди, уларнинг халқ меҳнатига қўшадиган ҳиссаси йил сайин кўпаймоқда. Етти йилликнинг олтинчи йили ёзида авиаторлар Ўзбекистон авиациясининг бутун тарихида қилинган ҳамма ишларга нисбатан кўпроқ иш бажарадилар.

Е. ЕФИМОВ,
ЎзТАГ мухбири.

ДУНЁ ХАРИТАСИ ОЛДИДА

В. И. ЛЕНИН АСАРЛАРИ РУМИН ТИЛИДА

БУХАРЕСТ, 4 июль. (ТАСС). Ажерпрес агентлиги хабар беради: Давлат сиёсий адабиёт нашриёти В. И. Ленин тўла асарлар тўпламининг 26-томини румин тилида нашр этди. Том В. И. Лениннинг 1914 йил июлидан 1915 йил августигача бўлган давр ичида ёзган асарларини ўз ичига олади.

КИНОФЕСТИВАЛЬ ОЧИЛДИ

КАРЛОВИ ВАРИ, 5 июль. ТАСС мухбири Т. Мартинова хабар беради:

Бу ерда 14-традицион халқаро кинофестиваль очилди. Кинофестивалнинг очилиш маросимида Чехословакия Компартияси Марказий Комитетининг секретари В. Коуцкий, Чехословакия Социалистик Республикаси мактаб ва маданият министри Ч. Цисарж ҳозир бўлдилар. Чет эллик меҳмонлар орасида СССР Министрлар Совети Кинематография давлат комитетининг раиси А. В. Романов бор.

Фестиваль совет бадиий фильми «Гамлет»ни конкурсдан ташқари намойиш қилиш билан бошланди. Томошабинлар фильмни ва уни яратган кишилар—режиссер Г. Козинцев ва бош ролни ижро этган А. Вертинскаяни самимий табрикладилар.

Бу йил фестиваль «кишилар ўртасидаги муносабатларда олижаноблик учун, халқлар ўртасидаги абадий дўстлик учун» шиори остида ўтади. Фестивалда 22 мамлакат шу жумладан СССР, АҚШ, Польша, Франция, Италия, Болгария, Югославия, Япония, Ҳиндистон иштирок этади. 25 та тўла метражли бадиий фильм конкурсга тақдим этилган. Режиссёр А. Столпернинг «Ўликлар ва тириклар» фильми совет кинематографиясининг намунаси бўлади. Фестиваль «эгалари» — Чехословакия кинематографиячилари «Айбланувчи» ва «Чоллар хмель теримида» деган иккита картинани кўрсатадилар. АҚШ «Энг яхши одам» деган фильмни намойиш қилади. Италия эса «Буба деган қиз» ва «Аччиқ турмуш» фильмларини кўрсатади.

Фестиваль доирасида Осиё, Африка ва Латин Америкаси мамлакатларидаги ёш ва янги кинематография вакилларининг симпозиуми бўлиб ўтади. Бу симпозиумда 17 мамлакат қатнашади.

Кўпгина чет эллик кинорежиссерлар, актерлар, кинотанқидчилар ва продюсерлар Карлови Варига келишди.

СОВЕТ МЕҲМОНЛАРИ ЖАЗОИРДА

ЖАЗОИР, 6 июль. (ТАСС). СССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси профессор В. М. Чхиквадзе бошчилигидаги совет жамоат арбобларидан бир группаси кеча бу ерга келди.

Совет делегацияси Ўрта денгиз ҳавзасини атомсиз зонага айлантириш учун эртага Жазоирда очиладиган конференция ишида қатнашади.

Совет меҳмонлари Жазоир Республикаси Мустақиллик кунини байрам қилишда иштирок этдилар.

ЖАЗОИРДА МУСТАҚИЛЛИК КУНИ БАЙРАМ ҚИЛИНДИ

ЖАЗОИР, 6 июль. (ТАСС). Кеча Жазоир халқи ўзининг миллий байрами — Мустақиллик кунини тантанали нишонлади. Ана шу шонли сана муносабати билан Жазоир пойтахтининг Марказий майдонида кўп минг кишилик митинг бўлиб ўтди. Митингда Жазоир Халқ Демократик Республикасининг президенти Аҳмад бин Белла нутқ сўзлади. Бин Белла нутқининг асосий қисми мамлакатдаги ички аҳволга бағишланди. У, ўз нутқида кейинги кунларда кучайиб кетган реакцияга муносиб зарба берди ва Жазоир халқини ўз давлати манфаатларини қўриқлашда сергак бўлишга чақирди.

КОЛУМБИЯ КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

БОГОТА. (ТАСС). Бу ерда 27 июндан 29 июнгача Колумбия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг пленуми бўлиб ўтди.

Марказий Комитет Хитой Коммунистик партияси раҳбарларининг фракциячилик ва бузғунчилик фаолиятини қатъий қоралаганлиги тўғрисидаги аввалги қарорларни тасдиқлади.

Махсус резолюцияда турли мамлакатларда «чўнтак партиялари» тузилаётганлиги, бу партиялар пекинлик раҳбарлар хизматини ўтаётганлиги қораланади. Кейинги вақтларда Хитой раҳбарлари тарқатган материаллар советларга қарши ёвуз хуружлар билан тўлиб тошгандир, дейилади резолюцияда.

Пленум КПСС Марказий Комитетининг февраль Пленумида М. А. Сусловнинг қилган докладини диққат билан ўрганишни тавсия этди, коммунистик ва ишчи партияларининг умумжаҳон кенгашини чақиришни ёқлаб фикр билдирди. Колумбия Компартияси Марказий Комитетининг пленуми таъкидлайдики, ана шундай кенгаш коммунистик ҳаракатнинг коммунистик ва ишчи партияларининг 1957 ва 1960 йиллардаги Москва кенгашларининг ҳужжатларида баён қилинган асосий идеологик позицияларни тушунтириб берган ва тасдиқлаган бўлур эди, коммунистик партиялардаги фракциячиликнинг бузғунчилик ва қўпорувчилик методларини қоралаган ва халқаро коммунистик ҳаракатнинг бирлигини тиклаш учун қатъий негиз яратиб берган бўлур эди.

ЧЕТ ЭЛ ХРОНИКАСИ

⊙ Куба томонидан Англияга заказ қилинган 950 автобусдан дастлабки 16 таси Германия Демократик Республикасининг «Генрих Гейне» савдо кемасида заказчига жўнатилди.

⊙ Июнь ойида Қўшма Штатлардаги ишсизлар бир миллион кишидан зиёд кўпайди. Тамомила ишсизлар сони 4.692.000 кишига етди. Бу эса бундан олдинги ойдагига нисбатан 1.052.000 киши ортиқдир.

⊙ Япония ташқи ишлар министри Охира уч кунлик визит билан Тайбэйга жўнаб кетди. Министр бу ерда Чан Кай-ши билан ва Тайвань режимининг бошқа арбоблари билан учрашади. Япония матбуотининг хабар беришича, Охира Япония ҳукуматининг Хитой Халқ Республикаси билан савдо алоқаларини кенгайтириш йўлидаги баъзи тадбирлари муносабати билан Япония ва чанкайшичилар режими ўртасидаги муносабатларда пайдо бўлган совуқликни бирор йўл билан бартараф қилиш учун Чан Кай-ши ҳузурига боради.

⊙ Париждаги давлат хавфсизлиги суди фашистлар ташкилоти — ОАСнинг сўнгги раҳбарларидан бири Жан-Мари Кюрюшени умрбод қамоқ жазосига ҳукм қилди. Собиқ капитан Кюрюше устига жуда кўп айблар қўйилди, жумладан, у Парижда жазоирликлар қатнайдиган кафеларни ўққа тутган оасчилар отрядларини ташкил қилишда айбланди.

⊙ АҚШ ҳарбий-ҳаво кучлари Ванденберг базасидан (Калифорния штати) махфий йўлдош учирди. Ҳарбий-ҳаво кучларининг вакиллари йўлдошнинг орбитага чиққанлиги ёки чиқмаганлигини айтмадилар. (ТАСС).

● ● ●

СОВЕТ Иттифоқи ҳамда бошқа социалистик мамлакатлар Танганьика ва Занзибарнинг миллий экономикасини яратиш соҳасида уларга ҳар томонлама ёрдам кўрсатмоқда. Мустамлака қарамлигидан яқиндагина озод бўлган бу ёш Африка мамлакатига кредит берилмоқда, турли хил жиҳозлар ва мутахассислар юборилмоқда. Суратда: Занзибар портига Совет автомашиналари келтирилган пайт.

П. Дишлюк фотоси.
(ТАСС фотохроникаси).

ОЛИМПИАДА АРАФАСИДА

Токио Олимпиадаси ташкилий комитетининг кейинги берган маълумотига қараганда, олимпиада ўйинларида 80 мамлакатнинг 7500 спортчиси иштирок этади. СССР ва АҚШ мамлакатлари бошқа мамлакатларга қараганда энг кўп спортчиларини юборадилар. Монако делегацияси эса ҳаммадан кам спортчи юборади. Бу мамлакат спорт шарафини атиги бирдан-бир штангачилар командаси ҳимоя қилади. Шунниси қизиқарлики, бирор делегация олимпиада программасининг ҳамма турлари бўйича команда қатнаштиришга журъат эта олмади.

Олимпиада ўйинларининг энг қизиқарли турларидан бири бўлган енгил атлетикачилар мусобақаси қизиқарли ва кескин ўтиши кутилмоқда. Бунда 66 миллат вакиллари куч синашадилар. Бокс бўйича эса 49 мамлакат, сузиш бўйича 37, штанга бўйича 36 давлат спортчилари қатнашадилар.

Қизиқарли мисол. Бешта мамлакатдан спортчилар учун бўйи 183 сантиметрдан ортиқроқ бўлган кровать тайёрлаб қўйиш учун ариза тушганлигини эслатиб ўтади XVIII ёзги Олимпиада ўйинларининг ташкилотчилари.

* * *

— Япония сузувчилари 1932 ва 1936 йилларда ўтказилган олимпиада ўйинларидаги ажойиб ғалабаларидан сўнг анча пасайиб кетдилар ва ўз мавқеларини АҚШ, Австралия сузувчиларига бериб қўйдилар. Шундай бўлишига қарамай Япония сузувчилари Токиода олтин медаль олиш ниятидалар,— деб ёзади Австриянинг «Фольксштимме» газетаси. Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, японияликларнинг бу ниятларида маълум бир асос бор. Бундан бир йил муқаддам тренерлар ва мутахассислар энг кучли 79 спортчини олимпиада терма командасига номзод қилиб олдилар. Улар... бир йиллик тренировка йиғилишларига жалб этилдилар.

— Бу тайёргарлик, — деб давом этади Австрия газетаси, — жамоатчиликдан қатъий сир сақланмоқда. Машғулотлар жиддий илмий асосда олиб борилмоқда. Япония илмий ходимларининг машғулотлари чет эл сузувчиларининг машғулотлари билан солиштириб қаралганда японииялик сузувчилар оғирлик жиҳатдан ҳам, бўй жиҳатдан ҳам рақибларидан анча ортдалар. Чет эллик спортчилар эса уларга қараганда ўртача 12 сантиметр баландлар. Бу билан улар анча тезроқ қулоч ташлайдилар. Япония тренерлари иложи борича бу камчиликларнинг олдини олишга ҳаракат қилмоқдалар. 79 номзоднинг ҳар бири учун икки талаб қўйилган: биринчидан, улар йил давомида парҳез асосида овқатланишлари шарт, иккинчидан, йил давомида бўйни ўстирувчи машғулотлар билан шуғулланишлари лозим.

Парҳезда қандай овқатни ейишлари мумкин-у, қандай овқатларни истеъмол қилишлари мумкин эмас, — деган саволга ҳатто япониялик журналистлар ҳам жавоб бера олмайдилар. Тренировкалар масаласига келганда эса терма команда аъзолари бир неча соатлаб олимпиада ҳавзасида машқ ўтказмоқдалар, стадионда енгил атлетикачилар билан югурмоқдалар, гимнастикачилар мусобақаларида қатнашмоқдалар. Япония терма командасининг капитани, жаҳон рекордчиси Цуеси Яманика энг кучлилардан ҳисобланади. У ўзи тренировка қилиб маҳоратини ошириш билан чекланиб қолмай, дўстларига яқиндан ёрдам бермоқда. Япония тренерлари Яманика кучли чиқишига қаттиқ ишонмоқдалар. Яманика ўзининг севган усулида — 1500 метрга сузиш бўйича қатнашмоқчи. Бироқ у аълочи спринтер эканлигини унутмаслик керак, истаган пайтда у бошқача қарорга келиши мумкин. Япония мутахассислари Яманикадан кейин Мадзумото ва Накасимага ишонч билдирмоқдалар. Улар ҳам Токиода медаль олиш ниятидалар. Тўғри, улар ўрнатган миллий рекорд АҚШ ва совет спортчилари ўрнатган рекордлардан бирмунча паст. Аёллар командасини жаҳон рекордчиси Сатоко Танака бошқариб боради. Мана, уч йилдирки, бу моҳир спортчи 100 ва 200 метрга чалқанча сузишда аъло натижа кўрсатиб келмоқда.

Редактор ўринбосари
Ҳ. НУРУЛЛАЕВ.

ТОМОШАЛАР. ЭЪЛОНЛАР. РЕКЛАМАЛАР.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

7 ИЮЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида 18.00 — **Ҳикоялар** (болалар учун).

Рус тилида: 18.25 — **Телевизион янгиликлар**, 18.45 — **Юбилей кўришлари**, 19.05 — **Антарктида бўйлаб 3500 километр**, 19.25 — **Реклама ва эълонлар**, 19.30 — **ЧК ходими** (бадиий фильм).

21.05 — **Эшиттиришлар программаси.**

Ўзбек тилида: 21.15 — **Музикали лавҳалар**, 21.40 — **Телевизион янгиликлар**, 22.00 — **Эркин ҳаёт** (телевизион журнал).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 20.05 — **Ишчи-ихтирочи** (телевизион очерк), 20.25 — **Концерт**, 20.55 — **Коинотда учрашув** (илмий-оммабоп лекторий).

Рус тилида: 21.15 — **Кўзга кўринмас дўстларни излаб** (илмий-оммабоп фильм). 21.35 — **Рассом Д. Шмаринов** («Санъат усталари» циклидан), 21.55 — М. Горький. **Душманлар** номли фильм-спектаклнинг 1-серияси.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 7/VII да **Пан воевода**, 8/VII да **Оққуш кўли.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРНИНГ ЁЗГИ БИНОСИДА — **Огаҳий номли Хоразм театри гастроллари** — 7/VII да **Концерт**, 8/VII да **Сўнгги хон.** Спектакль кеч соат 9 да бошланади.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Банкда ишловчи қиз — «ВАТАН». «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Шоҳсанам ва Ғариб — «МИР», НАВОИЙ номли, «ИСКРА» «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Итальянча қўйди-чиқди — «СПУТНИК», «ДРУЖБА», «МОСКВА», «ВОСТОК», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Вой, бу қизлар — НАВОИЙ номли (кеч соат 8-20 минут ва 10 да). «ЮЛДУЗ» (кундуз 5, кеч 7 ва 9 да).

Кор қиз — «МОСКВА» (эрталаб соат 10 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 9-10 минут ва 10 яримда)

Темирчи байроғи — «ОКТЯБРЬ».

Банкда ишловчи қиз — «ВАТАН».

Шоҳсанам ва Ғариб — НАВОИЙ номли, «ФЕСТИВАЛЬ», «ШАРҚ».

Биринчи синов — КАФАНОВ номли.

Вой, бу қизлар — «ХЕВА».

Тириклар ва ўликлар (1 ва 2-серия) — «САЛЮТ».

УЗБЕКИСТОН МЕДИЦИНА ПАРАЗИТОЛОГИЯСИ ИЛМИЙ ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИ

қатнаб ўқийдиган

АСПИРАНТУРАНИНГ

ва

КЛИНИК ОРДИНАТУРАНИНГ

медицина паразитология-гельминтологияси ихтисосига кириш учун

КОНКУРС

ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурс муддати — 19/VII гача.

Адрес: Самарқанд шаҳар, Госпиталь кўчаси, 38-уй.

Қарши давлат педагогика институти

профессор-ўқитувчилар составининг вакант вазифаларида ишлаш учун

КОНКУРС

ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Кафедра мудирлари (фан кандидатлари): СССР тарихи ва умумий тарих, рус тили кафедраларига;

старший ўқитувчилар: рус ва чет эл адабиёти, физик-коллоид химия асослари ихтисосларига;

ўқитувчилар: миллий группаларда рус тили, зоология, немис тили (2 ўрин), инглиз тили (2), черчение ва расм ихтисосларига.

Конкурс муддати — 24/VII гача.

Мурожаат учун адрес: Қашқадарё область, Қарши шаҳар, Кўчабоғ, 17-уй.

СССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг

ТОШКЕНТ ВАКЦИНА ВА СИВОРОТКА ИЛМИЙ ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИ

қатнаб ва сиртдан ўқийдиган

АСПИРАНТУРАНИНГ

биохимия ва микробиология ихтисосларига

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ҳужжатларни топшириш муддати — 25/VII гача.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Кафанов кўчаси, 93-уй.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ

география, химия, жисмоний тарбия кафедраларининг вакант мудирлари (доцент ёки старший ўқитувчи, фан кандидатлари) **вазифасида ишлаш учун**

КОНКУРС

ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурс муддати — 24/VII гача.

Ариза билан ҳужжатларни топшириш учун адрес: Қорақалпоғистон АССР, Нукус шаҳри, конкурс комиссияси.

«ТАШТЕКСТИЛЬШВЕЙОБУВЬТОРГ» МАГАЗИНЛАРИДА
ЁЗ МАВСУМИГА

кўйлак ва костюмлар учун

ҳар хил ранг ва гулда

ЖУН, ШОЙИ, ШТАПЕЛЬ ВА ИП ГАЗЛАМАЛАР,
ЭРКАК, ХОТИН-ҚИЗ ВА БОЛАЛАР УЧУН ТИКИЛГАН БУЮМЛАР,
ватанимизда ишлаб чиқарилган ва чет эллардан келтирилган

ПОЙАФЗАЛ

СОТИБ ОЛИШ МУМКИН

ГАЗЛАМА СОТУВЧИ МАГАЗИНЛАР АДРЕСИ:

№ 18, 19, 21, 22 — Октябрь бозорида. № 26 — Собир Раҳимов кўчаси, 331-уйда. № 43 — Полиграф кўчаси, 8-уйда. № 47 — Новомосковская кўчаси, 18-уйда. № 54, 56, 60 — Олой бозорида. № 62 — Карл Маркс кўчаси, 29-уйда. № 65 — Киров кўчаси, 35-уйда. № 75, 76, 94 — Госпитальний бозорда. № 79 — Паркент бозорида. № 96 — Шота Руставели кўчаси, 57-уйда. № 102 — Ўзбекистон кўчаси, 10-уйда.

КИЙИМ-КЕЧАК СОТУВЧИ МАГАЗИНЛАР АДРЕСИ:

№ 1 — Кийим уйи (Шота Руставели кўчаси, 13). № 21 — Октябрь бозорида. № 49, 104 — Олой бозорида. № 61 — Карл Маркс кўчаси, 24-уйда. № 64 — Киров кўчаси, 33-уйда. № 69 — Тарас Шевченко кўчаси, 13-а уйда. № 73 — Паркент бозорида. № 78 — Госпитальний бозорида. № 116 — Полиграф кўчаси, 119-уйда. № 121 — Черёмушки кўчаси, 29-уйда. № 124 — Кийим уйи (Муқимий кўчаси, Б-7 сектор).

ПОЙАФЗАЛ СОТУВЧИ МАГАЗИНЛАР АДРЕСИ:

№ 7, 9, 12, 16 — Октябрь бозорида. № 55, 58 — Олой бозорида. № 63 — Киров кўчаси, 23-уйда. № 66 — Ленин кўчаси, 37-уйда. № 70 — Чехов кўчаси, 10-а уйда. № 74 — Кафанов кўчаси, 6-уйда. № 97 — Шота Руставели кўчаси, 39-уйда, № 120 — Волгоградская кўчаси, 10-а уйда.

Новомосковская кўчасида: пойафзал сотувчи 52-магазин ва кийим сотувчи 59-магазин, Муқимий кўчасида газлама сотувчи 125-магазин очилган.

Яқин кунларда: Қурилиш кўчасида (Б-7 секторда) пойафзал сотувчи 126-магазин очилади.

ИШГА ТАКЛИФ:

ТОШКЕНТ ЭКСКАВАТОР ЗАВОДИГА

қуюв иши инженерлари, контроль-ўлчов асбобларига доир **электрик инженерлар**, 2, 3, 4, 5-разрядли **токарлар**, 2, 3, 4-разрядли **қолипчилар**, 2, 3, 4, 5-разрядли **электросваркачилар, металл конструкцияларни йиғувчи** 2, 3, 4, 5-разрядли **слесарлар (қозончилар)**, 1, 2, 3, 4-разрядли **прессчи-штамповкачилар**, (ёлғиз кишилар ётоқ билан таъминланади)

2, 3, 4-разрядли **йиғувчи слесарлар, саноат ускунасини ремонт қилувчи** 3, 4, 5-разрядли **слесарлар**, 3, 4, 5-разрядли **вентиляция слесарлари**,

2, 3, 4-разрядли: **газосваркачилар, газорезчиклар, ғишт терувчилар**

керак

Огородная кўчаси, 15-уйда заводнинг кадрлар бўлимига учрашилсин (4, 5-троллейбус, 21-автобуснинг «Заводская» остановкаси).

«УЗГЛАВВИТ» МАРКАЗИЙ ЛОЙИҲАЛАШ-КОНСТРУКТОРЛИК БЮРОСИГА

сметачи инженерлар, лойиҳа тузувчи (қурувчи) инженерлар, санитехника инженерлари, русча машинисткалар

керак

Тошкент шаҳар, Карл Маркс кўчаси, 106-уйда кадрлар бўлимига учрашилсин. Телефон 2-51-34.

ТЕМИР ЙУЛ РЕСТОРАНЛАРИ ВА БУФЕТЛАРИНИНГ УЗБЕКИСТОН ТРЕСТИГА

Денов ва Ховос станцияларининг темир йўл ресторанларида ишлаш учун

бош бухгалтерлар

керак

Тошкент шаҳар, Привокзальная кўчаси, 9-уй, 2-қаватда бош бухгалтерга ёки кадрлар бўлимига учрашилсин.

«ЎЗБЕКФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИГА

старший бухгалтерлар, ревизор-старший бухгалтерлар, цех бухгалтерлари

керак

Тошкент шаҳар, Чилонзор кўчаси, 1-уйда кадрлар бўлимига учрашилсин.

БИЗНИНГ АДРЕСИМИЗ: «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, 26-УЙ.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 26543. Редактор ўринбосарлари — 27914, 29323. Масъул секретарь — 34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 27283. Партия турмуши — 33469, 27221. Пропаганда — 31226. Саноат, қурилиш ва транспорт — 34780. Совет қурилиши — 33258. Қишлоқ хўжалиги — 27604. Адабиёт ва санъат — 32036, 27221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 34451. Маҳаллий ахборот — 32347. Оммавий ишлар ва хатлар — 29005, 33553. Иллюстрация — 34524. Стенографистка — 27343. Эълонлар — 28142. Коммутатор — 30249, 30250, 30251, 30252, 30253, 30254, 30255, 30256, 30257, 30258.

«Совет Ўзбекистони», «Правда Востока» ва «Ҳақиқати Ўзбекистон» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 06811. ИНДЕКС — 64543. № Б — 156.